

แผนยุทธศาสตร์

ระยะ 20ปี พ.ศ. 2560-2579
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

กองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี
กุมภาพันธ์ 2560

แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560

คำนำ

แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579 จัดทำขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดของการวางแผนระยะยาว โดยมีจุดมุ่งหมายในอีก 20 ปีข้างหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จะเป็นมหาวิทยาลัยต้นแบบแห่งการผลิตครู พัฒนาศักยภาพมนุษย์ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ให้เกิดมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

จุดมุ่งหมายของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560–2579 จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ในระยะยาวแผนยุทธศาสตร์ฯ จะบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมจำเป็นต้องอาศัยพลังและการมีส่วนร่วม การบริหารจัดการ และแปลงแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับนี้ไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่องต่อไป

อย่างไรก็ตามการจัดทำแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560–2579 สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดีนั้นเกิดจากการทำงานร่วมกันของประชาคมมหาวิทยาลัยทุกส่วน และผู้ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิได้เสียสละเวลาให้ความรู้และข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับนี้ และหวังว่าแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์เป็นเครื่องมือและเป็นแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยต่อไป

คณะกรรมการจัดทำ(ร่าง)แผนยุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560–2579)

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	4
สารบัญ	6
บทสรุปของผู้บริหาร	8
บทที่ 1 บทนำ	9
ความเป็นมา	9
สภาพแวดล้อมภายนอก	10
สภาพแวดล้อมภายนอกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1	20
สภาพแวดล้อมภายใน	27
บทที่ 2 แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579	46
ประวัติมหาวิทยาลัย	46
ปรัชญา ปณิธาน อัตลักษณ์ จุดเน้น/ความเชี่ยวชาญ พื้นที่ให้บริการ วิสัยทัศน์ พันธกิจ	49
เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์	50
ยุทธศาสตร์การเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	50
เป้าหมาย กลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จในภาพรวมแต่ละระยะ	52
สรุป	57

บทสรุปของผู้บริหาร

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560–2579 จัดทำขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ต้องการให้หน่วยงานมีแผนในการดำเนินงาน ระยะยาว 20 ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ กำหนดจุดมุ่งหมายในอีก 20 ปี ข้างหน้า ในการเป็นมหาวิทยาลัยต้นแบบแห่ง การผลิตครู พัฒนาศักยภาพมนุษย์ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ สร้างนวัตกรรม เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยการวางแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยฯ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560–2579 แบ่งเป็น 5 ระยะ ดังนี้

ช่วงเริ่มต้น 5 ปีแรก (พ.ศ. 2560–2564) เป็นการวางแผนเพื่อการพัฒนา รวมทั้งดำเนินการ ปรับโครงสร้างต่างๆ ของมหาวิทยาลัยในทุกมิติสร้างความร่วมมือกับทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ระยะที่ 2 ปีที่ 6-10 (พ.ศ.2565-2569) มหาวิทยาลัยจะเน้นการพัฒนาให้เป็นสังคมแห่งการ เรียนรู้อย่างชาญฉลาด เพื่อสร้างการเข้าถึงการศึกษาที่ไม่มีขอบเขต และสร้างแนวทางของการเป็น มหาวิทยาลัยที่สามารถบริหารตนเองได้

ระยะที่ 3 ปีที่ 11–15 (พ.ศ.2570-2574) พัฒนามหาวิทยาลัยสู่เป็นบวรชัทธิบาล ที่มี เป้าประสงค์เพื่อการพัฒนาชุมชน และสังคมการเรียนรู้เป็นการเรียนที่ผู้เรียนสามารถสร้างรายได้เพื่อ ตนเองได้ นอกจากนี้ ยังรวมการพัฒนาในรูปแบบของการเป็นหุ้นส่วนร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ในสังคม

ระยะที่ 4 ปีที่ 16–20 (พ.ศ. 2575 -2579) การพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อมุ่งสู่การเป็น มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยสามารถพึ่งพาตนเองและคงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความ ผันผวนเปลี่ยนแปลงจากสิ่งคุกคามที่คาดเดาได้ยากจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ

จากการวางแผนภาพในอนาคตในอีก 20 ปีข้างหน้า มหาวิทยาลัยมีจุดเน้นและแนวทางที่ ชัดเจนสำหรับการดำเนินงานไปทิศทางเดียวกัน เพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ตาม ระยะเวลาเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา บัณฑิต ชุมชน ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ หากแต่ ผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้นได้จะต้องเกิดจากการความร่วมมือจากทุกส่วนในองค์กรผสมผสานกำลัง การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของบุคลากรทั้งหมดขององค์กรในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560–2579 ให้ประสบผลสำเร็จตามที่ กำหนดไว้

บทที่ 1 บทนำ

1. ความเป็นมา

ยุทธศาสตร์สำคัญภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีที่เน้นเรื่องการพัฒนาสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืน” ด้วยการสร้าง “ความเข้มแข็งจากภายใน” การขับเคลื่อนตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ผ่านกลไก “ประชารัฐ” โดยต้องการพัฒนาประเทศไทยไปสู่ ประเทศไทย 4.0 โดยการเปลี่ยนผ่านทั้งระบบใน 4 องค์กรประกอบสำคัญ คือ

1. เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิม (Traditional Farming) ในปัจจุบัน ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ
2. เปลี่ยนจาก Traditional SMEs หรือ SMEs ที่มีอยู่ ที่รัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ startups ที่มีศักยภาพสูง
3. เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำไปสู่ High ไปสู่ Services
4. เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและทักษะสูง

ในอดีตประเทศไทยมิได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ประเทศ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ของประเทศในระยะยาว การบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารจึงให้ความสำคัญกับนโยบายพรรคการเมืองหรือนโยบายรัฐบาลซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลก็ทำให้การดำเนินนโยบายขาดความต่อเนื่อง ถือเป็น การสูญเสียโอกาสและสิ้นเปลืองทรัพยากรของประเทศ ดังนั้นเพื่อเป็นการปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยให้มีเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาว และเพื่อเป็นการกำหนดให้ฝ่ายบริหารมีความรับผิดชอบที่จะต้องขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันและเป็นเอกภาพ ประเทศไทยจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ.2560-2579 มีกรอบแนวความคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 - 2570

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

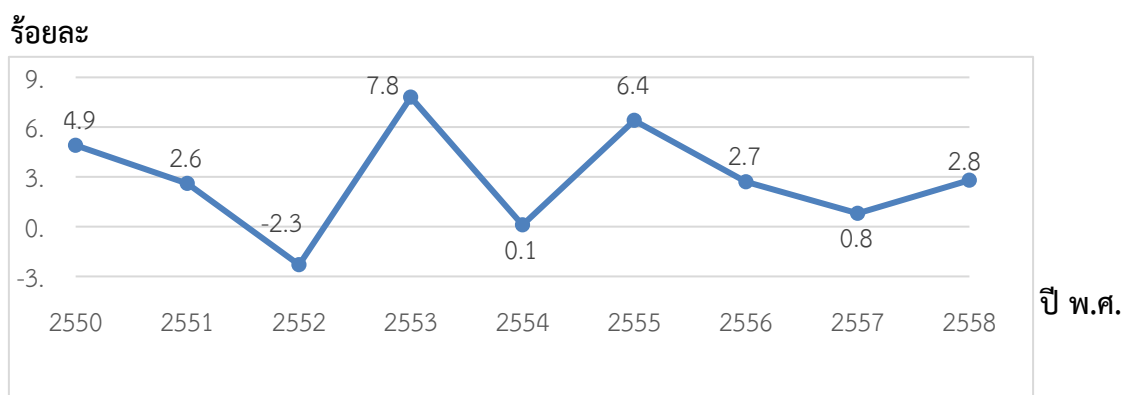
การดำเนินการที่จะทำให้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ จำเป็นที่ทุกหน่วยงานของประเทศต้องมีแผนยุทธศาสตร์ ระยะ 20 ปี ที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ใน การนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ได้แต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ.2560-2579 ขึ้น เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ และ ขับเคลื่อนการดำเนินการให้บรรลุวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นมหาวิทยาลัยต้นแบบแห่งการผลิตครู พัฒนาศักยภาพมนุษย์โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยคำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง สถานการณ์ของโลกและสถานการณ์ภายในประเทศ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตอัน ไกล่ รวมทั้งสภาพแวดล้อมภายในของมหาวิทยาลัย และนโยบายของสภามหาวิทยาลัย โดยได้นำข้อมูลที่ เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์และนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม ราชูปถัมภ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560–2579 เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินการกำหนด แผนกลยุทธ์ และ แผนปฏิบัติการ ประจำปีของมหาวิทยาลัยต่อไป

2. สภาพแวดล้อมภายนอก

2.1. ด้านเศรษฐกิจ

2.1.1 ข้อจำกัดในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจของไทยในระยะที่ผ่านมา นับตั้งแต่ พ.ศ. 2550 จนถึง พ.ศ. 2558 พบว่าเศรษฐกิจไทยมีอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยในระยะเวลา 9 ปี อยู่ที่ ร้อยละ 2.87 โดยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงที่สุดใน พ.ศ. 2553 (ทั้งนี้รายละเอียด ดังปรากฏในแผนภาพที่ 2) โดยสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งมาจากการชะลอตัวของการลงทุนอย่าง ต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากความผันผวนของเศรษฐกิจโลกและสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศเป็น หลัก นอกจากนี้จากการจัดกลุ่มประเทศโดยมีเกณฑ์การวัดจากรายได้พบว่าประเทศไทยได้ขยับฐานะ ขึ้นมาเป็นประเทศรายได้ปานกลางขั้นสูง (Upper Middle Income Country)

แผนภาพที่ 2 ความเติบโตทางเศรษฐกิจระหว่าง พ.ศ. 2550 - 2558

ที่มา: ประมวลจากรายงานเศรษฐกิจและการเงิน, ธนาคารแห่งประเทศไทย

2.1.2 การปรับโครงสร้างการผลิตสู่ประเทศไทยได้ปานกลางขั้นสูง แต่ความสามารถในการแข่งขันลดลง โครงสร้างการผลิตของไทยได้เปลี่ยนผ่านจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น (สัดส่วนของภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ ในปี 2557 เป็นร้อยละ 7.2 28.5 และ 64.3 ตามลำดับ) โดยภาคอุตสาหกรรมได้มีการสังมองค์ความรู้และเทคโนโลยีสูงขึ้น ทำให้มีการพัฒนาจากอุตสาหกรรมขั้นปฐมภายใต้การบริหารจัดการของเงินทุนต่างชาติมาเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐาน (Supporting Industry) และอุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีสูงขึ้นภายใต้เครือข่ายของบริษัทแม่ในต่างชาติและของนักลงทุนไทยที่มีสัดส่วนสูงขึ้น ขณะเดียวกันก็มีเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรไปยังภาคอุตสาหกรรมและบริการที่มีประสิทธิภาพการผลิตสูงกว่า ทำให้ผลิตภาพแรงงานในระยะที่ผ่านมาเพิ่มในระดับที่น่าพอใจ แต่การชะลอตัวของกำลังแรงงานและการเพิ่มผลิตภาพการผลิตของกำลังแรงงานเป็นไปอย่างล่าช้าประกอบกับผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิตรวม (Total Factor Productivity : TFP) ที่ลดลงทำให้ความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศในระยะหลังลดลงซึ่งสะท้อนมาที่ปริมาณ การส่งออกรวมขยายตัวช้าลงจากร้อยละ 9.7 ต่อปีในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) เฉลี่ยร้อยละ 1.1 ในช่วง 3 ปีของ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2557)

2.1.3 ผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิตรวม (TFP) ยังคงอยู่ในระดับต่ำทำให้ขาดพลังในการขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้หลุดพ้นจากการเป็นประเทศไทยได้ปานกลาง ซึ่งต้องอาศัยการผลิตที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตที่เป็นของตนเองมากขึ้น แม้ว่าการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตรวมในช่วงก่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 จะอยู่ในระดับที่น่าพอใจก็ตามแต่มีแนวโน้มลดลง ในระยะ 8 ปี ที่ผ่านมาและยังมีความล่าช้าเมื่อเทียบกับประเทศที่เริ่มพัฒนาประเทศในช่วงเวลาเดียวกันและสามารถยกระดับการพัฒนาประเทศเข้าสู่การเป็นประเทศไทยได้สูงในช่วงก่อนหน้า ทั้งนี้ การขยายตัวของผลิตภาพการผลิตรวม ลดลงจากร้อยละ 3.32 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เป็นร้อยละ 2.05 ในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต เพิ่มการลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจและเพิ่มแรงขับเคลื่อนจากผลิตภาพการผลิตของปัจจัยแรงงาน

2.1.4 การลดลงของความแข็งแกร่งด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจจะเป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง การรองรับเงื่อนไขในระบบเศรษฐกิจโลกและการดำเนินนโยบายและการบริหารจัดการเศรษฐกิจในอนาคต การให้ความสำคัญกับการรักษาวินัยทางการเงินและการคลังทำให้เสถียรภาพของเศรษฐกิจไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แข็งแกร่ง โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับประเทศที่มีระดับการพัฒนาในระดับใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม เสถียรภาพทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นจุดแข็งของเศรษฐกิจไทยและเอื้ออำนวยต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจมาอย่างต่อเนื่องเริ่มมีสัญญาณที่จะเป็นข้อจำกัดต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาวมากขึ้น โดยเฉพาะหนี้สาธารณะซึ่งเพิ่มขึ้นจากเฉลี่ยร้อยละ 37.9 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 เป็นร้อยละ 42.2 ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ชี้ให้เห็นว่าแม้จะอยู่ภายใต้กรอบวินัยทางการคลังแต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากผลของการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะสั้นในระยะที่ผ่านมาและจะเป็นข้อจำกัดต่อการใช้นโยบายทางการคลังในการกระตุ้นเศรษฐกิจและการพัฒนาศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะต่อไป

2.1.5 **อันดับความสามารถในการแข่งขันโดยรวมยังปรับตัวดีขึ้นไม่มากนัก** เนื่องจากต่างประเทศมีพลังขับเคลื่อนมาก และประเทศไทยอยู่ในสถานการณ์การแข่งขันที่อยู่ตรงกลางระหว่างประเทศที่มีความได้เปรียบด้านต้นทุนแรงงานและการผลิต และประเทศที่มีความก้าวหน้าและความสามารถในการแข่งขันทางนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์

2.1.6 **สถานการณ์การพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมของประเทศได้รับการยกระดับดีขึ้น** จากการผนึกกำลังของหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม และเชื่อมโยงให้เกิดความมั่นใจของภาคธุรกิจเอกชน แต่ยังคงอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง โดยในปี 2557 อันดับความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์อยู่ที่ 47 และด้านเทคโนโลยีที่ 44 จาก 61 ประเทศที่จัดอันดับโดย IMD ลดลงเมื่อเทียบกับอันดับที่ 37 และ 43 ตามลำดับในปี 2551 และตลอดช่วงระยะเวลา 14 ปีที่ผ่านมา (2543-2556) ค่าเฉลี่ยการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP ยังคงอยู่ในระดับร้อยละ 0.27 ต่อ GDP โดยในปี 2556 (ข้อมูลล่าสุด) ประเทศไทยมีการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 0.48 ต่อ GDP โดยเป็นการลงทุนวิจัยและพัฒนาจากภาครัฐประมาณร้อยละ 53 และจากภาคเอกชนประมาณร้อยละ 47 ขณะเดียวกันบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมในระดับก้าวหน้า โดยในปี 2556 บุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา มีจำนวน 11 คนต่อประชากร 10,000 คน

2.1.7 **สถานการณ์ด้านโครงสร้างพื้นฐานยังคงมีปัญหาในหลายๆ ด้าน** ประกอบด้วยรูปแบบการขนส่งยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนจากทางถนนเป็นทางน้ำและทางรางได้ตามเป้าหมาย และยังขาดการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ การบริหารจัดการกิจการประปาอย่างขาดเอกภาพ การให้บริการน้ำประปายังกระจุกในเขตนครหลวงและเมืองหลักในภูมิภาคและมีแหล่งน้ำดิบไม่เพียงพอ การให้บริการ ICT ยังไม่ทั่วถึงกระจุกตัวอยู่ในเมืองและมีราคาค่อนข้างสูง ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยและยังคงเผชิญกับความเสี่ยงด้านความมั่นคงทั้งในระยะสั้นและระยะยาวนอกจากนั้น การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและการพัฒนานวัตกรรมด้านพลังงานและ ICT อยู่ในระดับต่ำและมีข้อจำกัด ยังไม่สามารถพัฒนาต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานยังขาดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ การรักษาความปลอดภัย และข้อจำกัดต่อการทำธุรกิจใหม่และการประกอบกิจการในต่างประเทศ ตลอดจนบุคลากรด้านโลจิสติกส์ยังขาดความรู้และทักษะเฉพาะด้านที่ตรงต่อความต้องการของอุตสาหกรรม เช่น ความรู้ด้านภาษา ความรู้ด้านเทคโนโลยี และความรู้ในการดำเนินธุรกิจต่างประเทศ เป็นต้น

2.2. ด้านสังคม

2.2.1 โครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัย แต่ยังคงมีปัญหาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของประชากรในทุกช่วงวัย เนื่องจากปัจจัยหลักๆ ได้แก่

(1) ประชากรวัยเด็กของไทยมีจำนวนลดลงอย่างรวดเร็ว มีพัฒนาการไม่สมวัย และการตั้งครภ์ในกลุ่มวัยรุ่นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อัตราการเจริญพันธุ์รวมลดลงจาก 6.3 คน ในช่วงปี 2507-2508 เป็น 1.62 คน ในช่วงปี 2548-2558 และคาดว่าจะในปี 2583 จะลดลงเหลือเพียง 1.3 คน

(2) กำลังแรงงานมีแนวโน้มลดลง และแรงงานกว่าร้อยละ 30 เป็นประชากรกลุ่มเจนเอเรชั่น Y (Gen Y) ขณะที่ผลิตภาพแรงงานยังเพิ่มขึ้นช้า ซึ่งจะเป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนาในระยะต่อไป กำลังแรงงานของไทยมีจำนวน 38.9 ล้านคนในช่วงปี 2555-2557 และเริ่มลดลงร้อยละ 0.1 ในปี 2556 และร้อยละ 0.2 ในปี 2557 ขณะที่ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 ต่อปีในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2548-2557) แต่ยังต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย 1 เท่าตัว และสิงคโปร์ 5 เท่าตัว และกำลังแรงงานกว่าร้อยละ 65.1 มีการศึกษาระดับมัธยมต้นและต่ำกว่า นอกจากนี้ กำลังแรงงานกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 27 ของประชากรในปี 2553 มีลักษณะความเป็นปัจเจกสูง ไม่ให้ความสำคัญกับการมีครอบครัวส่งผลกระทบต่อรูปแบบการประกอบอาชีพ และอัตราการเจริญพันธุ์รวมของประเทศในอนาคต

(3) กลุ่มผู้สูงอายุวัยกลางและวัยปลายมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น สะท้อนถึงภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพที่เพิ่มมากขึ้น ขณะที่ผู้สูงอายุจำนวนมากยังมีรายได้ไม่เพียงพอในการยังชีพ ผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 10.3 ล้านคน (ร้อยละ 16.2) ในปี 2558 เป็น 20.5 ล้านคน (ร้อยละ 32.1) ในปี 2583 การเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุวัยกลางและวัยปลายจะส่งผลกระทบต่อภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลที่เพิ่มสูงขึ้น แม้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น แต่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย เนื่องจากมีการออมน้อยและแหล่งรายได้หลัก ร้อยละ 78.5 ของรายได้ทั้งหมดมาจากการเกื้อหนุนของบุตร

2.2.2 ครัวเรือนไทยโดยเฉลี่ยมีขนาดลดลงและรูปแบบของครอบครัวเปลี่ยนแปลงมีหลากหลายรูปแบบมากขึ้น อัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลงส่งผลให้ขนาดครัวเรือนโดยเฉลี่ยลดลงจาก 3.6 คน ในปี 2543 เหลือ 3 คน ในปี 2556 โดยครัวเรือนเดี่ยว ครัวเรือน 1 รุ่น และครัวเรือนแห่งกลางมีการขยายตัวมากที่สุดในช่วงปี 2543-2556 ส่งผลให้ความสัมพันธ์ทางสังคมและครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปทำให้ครอบครัวเสี่ยงต่อการล่มสลาย

2.2.3 คนไทยยังมีปัญหาเชิงคุณภาพทั้งด้านสุขภาพ การเรียนรู้และคุณธรรมจริยธรรม โดยคนไทยมีอายุคาดเฉลี่ยสูงขึ้น อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของคนไทย ปี 2557 เพศชาย 71.3 ปี เพศหญิง 78.2 ปี แต่เสียชีวิตก่อนวัยอันควรจากโรคและการบาดเจ็บ เนื่องจากโรคไม่ติดต่อและอุบัติเหตุ อย่างไรก็ตาม คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานอายุ 15-59 ปี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยช่วงปี 2551-2556 มีการศึกษาเฉลี่ย 8.9 ปี ขณะที่คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ สะท้อนได้จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปี 2556 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 นอกจากนี้ คนไทยส่วนใหญ่มีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยผลการวิจัยและการสำรวจต่างๆ พบว่า ปัญหาสำคัญที่สุดคือ ความซื่อสัตย์สุจริต และการทุจริตคอร์รัปชัน โดยเห็นว่าต้องส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทยเร่งด่วน

2.2.4 สถานการณ์ความยากจนมีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงมีความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้สัดส่วนคนจนลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 42 ในปี 2543 เหลือร้อยละ 10.9 ในปี 2556 แต่ความยากจนยังกระจุกตัวหนาแน่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ขณะที่ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้มีแนวโน้มดีขึ้นเล็กน้อยค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้ลดลงจาก 0.484 ในปี 2554 เหลือ 0.465 ในปี 2556 อย่างไรก็ตามความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มคนรวยที่สุดกับกลุ่มคนจนที่สุด แตกต่างกันถึง 34.9 เท่า ในปี 2556 โดยกลุ่มคนรวยที่สุดร้อยละ 10 ถือครองรายได้สูงถึงร้อยละ 36.8 ของ รายได้ทั้งหมด ขณะที่กลุ่มคนจนที่สุดร้อยละ 10 ถือครองรายได้เพียง ร้อยละ 1.1 สาเหตุพื้นฐานที่สำคัญจาก โครงสร้างเศรษฐกิจที่ไม่สมดุลส่งผลให้การกระจายประโยชน์ของการพัฒนาไปยังกลุ่มคนต่างๆ ในสังคมไม่ทั่วถึง ประชากรที่เกิดช่วงปี 2525-2546

2.2.5 ความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มคนยังคงเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทย
อันเนื่องมาจาก

(1) ความเหลื่อมล้ำด้านสินทรัพย์ทั้งด้านการเงินและการถือครองที่ดินยังคงกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนเพียงส่วนน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถือครองที่ดินโดยกลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 20 มีการถือครองที่ดินมากที่สุด มีสัดส่วนการถือครองที่ดินสูงกว่ากลุ่มผู้ถือครองที่ดิน ร้อยละ 20 ที่มีการถือครองที่ดิน น้อยที่สุด 325.7 เท่า เนื่องจากปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดิน และการขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ดินว่างเปล่าของภาครัฐ

(2) เด็กยากจนยังเข้าไม่ถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขณะที่โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในระดับปริญญาตรียังมีความแตกต่างกันตามฐานะของกลุ่มประชากรระหว่างเขตเมือง-ชนบท และระหว่างภูมิภาคมีปัจจัยหลักมาจากปัญหาเรื่องค่าครองชีพและการเดินทางไปศึกษา โดยกลุ่มประชากร ร้อยละ 10 ที่มีฐานะความเป็นอยู่ดีที่สุดในโอกาสเข้าถึงการศึกษาระดับปริญญาตรีมากกว่ากลุ่มประชากรร้อยละ 10 ที่มีฐานะความเป็นอยู่ด้อยที่สุดประมาณ 19.1 เท่า นักศึกษาในเขตเมืองมีโอกาสสูงกว่านักศึกษาในเขตชนบทประมาณ 2.2 เท่า

(3) คุณภาพการให้บริการสาธารณสุขยังคงมีความเหลื่อมล้ำกันระหว่างภูมิภาค โดยเฉพาะการกระจายทรัพยากรทางการแพทย์และสาธารณสุข อาทิ จากการสำรวจทรัพยากรสาธารณสุข ในปี 2556 พบว่า อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรระหว่างกรุงเทพฯ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่างกันถึง 3.6 เท่า

(4) ความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคมของแรงงาน แรงงานอิสระเข้าถึงการคุ้มครองมากขึ้น จากการเข้าถึงการประกันตนตามมาตรา 40 ที่เพิ่มขึ้นจาก 1.29 ล้านคน ในปี 2555 เป็น 2.471 ล้านคน ในปี 2557 ทำให้แรงงานในระบบมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 42.4 ในปี 2557 อย่างไรก็ตามแรงงานในระบบได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงกว่าแรงงานนอกระบบประมาณ 2.1 เท่า ในปี 2556

(5) ความเหลื่อมล้ำด้านกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากประชาชนไม่เข้าใจกฎหมาย เข้าไม่ถึงกระบวนการยุติธรรม และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมขาดการบูรณาการในการทำงาน นอกจากนี้ผู้มีรายได้น้อยมักไม่ได้รับความเป็นธรรม ไม่สามารถต่อสู้คดีจากการที่ไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายในกระบวนการยุติธรรมและต้องใช้เวลายาวนาน

2.2.6 คนไทยมีความมั่นคงทางสังคมมากขึ้น จากการที่คนไทยกว่าร้อยละ 99.99 ได้รับความคุ้มครองทางด้านสุขภาพ โดยอยู่ภายใต้ระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าร้อยละ 73.8 ระบบประกันสังคม ร้อยละ 16.7 และระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจร้อยละ 7.1 ขณะที่กลุ่มผู้ด้อยโอกาส มีหลักประกันทางรายได้มั่นคงขึ้นและมีความครอบคลุมมากขึ้น โดยในปี 2558 ผู้สูงอายุได้รับการสงเคราะห์ เบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้นเป็นแบบขั้นบันไดตามช่วงอายุ 8.3 ล้านคน จากผู้สูงอายุทั้งประเทศ 10.4 ล้านคน ส่วนผู้พิการได้รับเบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้นเป็น 800 บาท ครอบคลุมผู้พิการ ร้อยละ 89.5 และรัฐให้เงินอุดหนุนแก่เด็กด้อย โอกาสที่อยู่ในครอบครัวยากจนให้ได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพภายใต้โครงการอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด อย่างไรก็ตามสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยยังไม่ครอบคลุมกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและผู้ยากไร้ แม้ว่ารัฐจัดสวัสดิการ ด้านที่อยู่อาศัยภายใต้โครงการต่างๆ แต่ปัจจุบันกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและรายได้ปานกลางยังไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยถึง 4,544,926 ครัวเรือน อย่างไรก็ตามรัฐเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยแก่ผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้ที่มีรายได้น้อยและผู้ยากไร้

2.2.7 วัฒนธรรมอันดีงามของไทยเริ่มเสื่อมถอยและสังคมไทยมีแนวโน้มเป็นสังคม พหุวัฒนธรรมมากขึ้น อาทิ การให้คุณค่ากับความสนุกสนาน และความสะดวกสบาย ละเลยเรื่องวินัย มีความเห็นแก่ตัว ไม่รู้จักเสียสละ ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และขาดความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มการเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม โดยเฉพาะการเข้ามาของแรงงานต่างชาติที่ก่อให้เกิดการนำเอาวัฒนธรรมต้นทางผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.2.8 ความเข้มแข็งของชุมชนมีแนวโน้มที่ดีขึ้น ชุมชนสามารถแก้ปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชนด้วยตนเองได้ดีขึ้น โดยมีกระบวนการจัดทำแผนชุมชนที่ครอบคลุมทุกพื้นที่และบูรณาการเป็นแผนตำบลเพื่อเชื่อมโยงกับแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอและแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านองค์ความรู้ และงบประมาณในกิจกรรมที่เกินความสามารถของชุมชน มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเพิ่มขึ้นจาก 143,632 แห่ง ในปี 2555 เป็น 152,377 แห่ง ในปี 2556 ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มธุรกิจชุมชนและอาชีพ ร้อยละ 32.51 ขององค์กรทั้งหมดและองค์กรการเงิน ร้อยละ 26.77

2.2.9 ความไม่ยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างกันส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในสังคม ในช่วงระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา ความขัดแย้งในเชิงความคิดเห็นทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ ที่มีความรุนแรงมากขึ้น นำไปสู่ความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน และส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม

2.3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.3.1 ทรัพยากรธรรมชาติส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ในการพัฒนาจำนวนมากก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่องและเกิดปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น

(1) **พื้นที่ป่าไม้ลดลง** เนื่องจากจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ความต้องการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตทางการเกษตร การอยู่อาศัย และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย พื้นที่ป่าไม้จึงถูกบุกรุกทำลายมากขึ้น โดยพื้นที่ป่าไม้ลดลงจาก 171.02 ล้านไร่ หรือร้อยละ 53.33 ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศในปี 2504 เป็น 102 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 31.6 ในปี 2556

(2) **ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม** ทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ทรัพยากรดินและที่ดินมีปัญหาความเสื่อมโทรมของดินจากการให้ประโยชน์ที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ดินเกษตรกรรมเสื่อมคุณภาพ การชะล้างพังทลายของดิน นอกจากนี้ยังมีปัญหาพื้นที่สูงชันหรือพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีข้อจำกัด ในการนำไปใช้ประโยชน์ การใช้ทรัพยากรที่ดินของประเทศยังไม่มีประสิทธิภาพ และขาดการบูรณาการ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการบริหารจัดการที่ดินมีปัญหาความไม่เป็นธรรม และการกระจายสิทธิการถือครองที่ดินความหลากหลายทางชีวภาพกำลังตกอยู่ภายใต้ภาวะถูกคุกคาม โดยมีสาเหตุมาจากการสูญเสียระบบนิเวศป่าไม้อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน

(3) **ป่าชายเลนและระบบนิเวศชายฝั่งถูกทำลาย** และมีการเปลี่ยนแปลงสภาพไปใช้ประโยชน์อื่นๆ จำนวนมาก เช่น การเพาะเลี้ยงชายฝั่งโดยเฉพาะการทำนากุ้ง การขยายตัวของเมือง และอุตสาหกรรม ทำให้พื้นที่ป่าชายเลนลดลงจากปี 2504 ในระหว่างปี 2549-2554 พบว่าป่าชายเลน มีสภาพดีขึ้น ในปี 2554 ผลผลิตประมงทะเลมีปริมาณเพียง 1.61 ล้านตัน ลดลงจากปี 2549 ที่มีปริมาณ 2.42 ล้านตัน ในขณะที่พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งของประเทศไทยยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากปริมาณความต้องการสัตว์น้ำที่เพิ่มมากขึ้น

(4) **การผลิตพลังงานในประเทศไม่เพียงพอกับความต้องการ** แต่ประสิทธิภาพการใช้พลังงานดีขึ้น ความต้องการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้นตลอด 30 ปีที่ผ่านมาแต่การผลิตพลังงานเชิงพาณิชย์เพื่อการบริโภคภายในประเทศไม่เพียงพอกับความต้องการ ทำให้ต้องนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นโดยในปี 2555 ต้องนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 อยู่ที่ระดับ 1.08 ล้านบาร์เรลเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 54 ของความต้องการใช้ในปี 2555 และคิดเป็นร้อยละ 12.5 ของ GDP โดยน้ำมันดิบ มีการนำเข้าสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 76 ของการนำเข้าพลังงานทั้งหมด ขณะที่การใช้พลังงานเชิงพาณิชย์ขั้นต้นในปี 2555 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.8 อยู่ที่ระดับ 1,981 พันบาร์เรลเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อวัน ทั้งนี้ ประสิทธิภาพการใช้ พลังงานของประเทศไทยมีแนวโน้มดีขึ้น โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของการใช้พลังงานต่ำกว่าอัตราขยายตัวของ GDP โดยในปี 2555 การเพิ่มขึ้นของ GDP ร้อยละ 1 ขณะที่มีการใช้พลังงานเพิ่มขึ้นเพียง ร้อยละ 0.6

(5) **ทรัพยากรน้ำมีส่วนที่ไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการ** ประเทศไทยประกอบด้วย 25 ลุ่มน้ำหลัก น้ำท่าตามธรรมชาติมีปริมาณรวม 285,227 ล้านลูกบาศก์เมตร ขณะที่การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำในประเทศมีความจุ คิดเป็นร้อยละ 28 ของปริมาณน้ำท่าธรรมชาติ มีแอ่งน้ำบาดาล ทั้งหมด 27 แอ่งน้ำบาดาล มีปริมาณการกักเก็บในชั้นน้ำบาดาลรวมประมาณ 1.13 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร มีศักยภาพที่จะพัฒนาขึ้นมาใช้ได้โดยไม่กระทบต่อปริมาณน้ำบาดาลที่มีอยู่ได้รวมปีละ 68,200 ล้านลูกบาศก์เมตร อย่างไรก็ตาม การพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ มีข้อจำกัดในเรื่องของความคุ้มค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำ และการดำเนินการสำรวจสูงขณะที่ภาพรวมความต้องการใช้น้ำในประเทศ ในปี 2557 มีจำนวนประมาณ 151,750 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยที่

ศักยภาพของการเข้าถึงแหล่งน้ำของภาคส่วนต่างๆ มีจำนวน 102,140 ล้านลูกบาศก์เมตร และยังไม่สามารถจัดสรรน้ำตามความต้องการได้อีกประมาณ 49,610 ล้านลูกบาศก์เมตร

2.3.2 ปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มสูงขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชนเมือง

(1) **ปัญหาขยะมูลฝอยยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ** แนวโน้ม อัตราการเกิดขยะมูลฝอยเฉลี่ยต่อคนต่อวันเพิ่มสูงขึ้นจาก 1.04 กิโลกรัม/คน/วัน ในปี 2553 เป็น 1.11 กิโลกรัม/คน/วัน ในปี 2557 สถานที่กำจัดขยะแบบถูกต้องตามหลักวิชาการมีเพียงร้อยละ 19 และมีการนำมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์เพียง ร้อยละ 18 ทำให้มีปริมาณขยะสะสมตกค้างเพิ่มสูงขึ้นถึง 19.9 ล้านตัน ในปี 2556 ของเสียอันตราย ในปี 2557 มีประมาณ 2.69 ล้านตัน โดยขยะอิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ในอนาคตอาจต้องประสบปัญหาการกำจัดซากของเสียเหล่านี้ หากภาครัฐไม่มีมาตรการหรือมีกฎหมายควบคุมการรีไซเคิลขยะอย่างครบวงจร ขณะที่การจัดการของเสียอันตรายจากภาคอุตสาหกรรมสามารถจัดการได้ประมาณร้อยละ 70 โดยภาคอุตสาหกรรมมีการนำของเสียอันตรายกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มากขึ้น แต่ยังพบการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรมในหลายพื้นที่อย่างต่อเนื่องเนื่องจากต้นทุนในการกำจัดสูง

(2) **มลพิษทางอากาศยังเกินมาตรฐานหลายแห่ง** แต่มีแนวโน้มดีขึ้นในปี 2557 พบสารมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐานในหลายพื้นที่ของประเทศ และที่เป็นปัญหาสำคัญ ได้แก่ ฝุ่นละออง ก๊าซโอโซนและสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) โดยมีพื้นที่วิกฤติในเขตพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง ที่ยังคงประสบปัญหาสารอินทรีย์ระเหยง่าย ในขณะที่พื้นที่อื่น เช่น กรุงเทพฯ ปทุมธานี เชียงใหม่ ขอนแก่น พบสารเบนซินเกินค่ามาตรฐาน แต่ส่วนใหญ่มีปริมาณลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งได้รับผลดีจากการปรับปรุงมาตรฐานน้ำมันเชื้อเพลิงเมื่อต้นปี 2557 ทั้งนี้ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร การที่ปัญหาฝุ่นละอองและเบนซินมีปริมาณลดลง ส่วนหนึ่งเป็นผลการปรับปรุงมาตรฐานน้ำมันเชื้อเพลิงจาก EURO 3 เป็น EURO 4 ตั้งแต่ปี 2555 และการปรับปรุงระบบขนส่งสาธารณะและทางจักรยาน การเข้มงวดกับการตรวจจับ รถควันดำ อย่างไรก็ตาม ปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่มาจากสาเหตุหลักคือปริมาณรถยนต์จำนวนมาก สำหรับมลพิษจากหมอกควัน ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนพบว่าสถานการณ์ดีขึ้นเป็นลำดับ โดยความร่วมมือและการทำงานระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และประชาชนดีขึ้น

(3) **คุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีมีแนวโน้มลดลง** สถานการณ์คุณภาพน้ำในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2548-2557) มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง โดยแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีมีแนวโน้มลดลง ส่วนแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้และเสื่อมโทรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สาเหตุสำคัญมาจากการชะหน้าดินที่มีปยุตค้ำจากการเกษตรและการบุศัศต์ และการระบายน้ำเสียจากชุมชน ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการบำบัดน้ำเสียที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวและการเจริญเติบโตของชุมชน โดยปัจจุบัน มี ปริมาณน้ำเสียจากชุมชน 10.3 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน ขณะที่ระบบบำบัดน้ำเสียรองรับ น้ำเสียที่เกิดขึ้นได้เพียง ร้อยละ 31

(4) **ประเทศไทยปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มขึ้น แต่อัตราการเติบโตลดลง** ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากสาขาพลังงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามปริมาณความต้องการใช้พลังงานที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศ จากรายงานแห่งชาติฉบับที่ 2

การจัดทำบัญชี ก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ระบุว่าประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ในปี 2543 ปริมาณ 229.08 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า และเพิ่มเป็น 265.9 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ในปี 2547 โดยปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 ต่อปี อย่างไรก็ตาม อัตราการเติบโตลดลงในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เนื่องมาจากมาตรการการลดก๊าซเรือนกระจกต่างๆ ที่มีการดำเนินงาน เพิ่มมากขึ้นในประเทศ ประกอบกับการกักเก็บก๊าซเรือนกระจกในภาคป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดินมี แนวโน้มเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 1.1 จึงส่งผลให้ภาคดังกล่าวเป็นภาคที่มีความสำคัญมากในการเพิ่มการดูดกลับ และช่วยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมของประเทศ

2.3.3 ภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุทกภัยเกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและวิถีการดำรงชีวิตของคนไทย ทั้งอุทกภัย ภัยแล้ง วัตภัย และดินถล่ม สร้างความเสียหายนับเป็นมูลค่ากว่าหมื่นล้านบาท อันเป็นผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุทกภัยมีแนวโน้มและความถี่มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและวิถีการดำรงชีวิตของคนไทยเป็นประจำทุกปีในมิติของจำนวนประชากรเสี่ยงภัย จะพบว่าภัยแล้งเป็นภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อประชากรเป็นจำนวนมากกว่าภัยประเภทอื่นๆ ในขณะที่น้ำท่วมเป็นภัยธรรมชาติที่ส่งผลให้ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในลำดับประเทศที่มีความเสี่ยงตุนๆ ของโลก

2.4. ด้านการบริหารจัดการและการปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกการพัฒนา

2.4.1 ด้านธรรมาภิบาล

(1) ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องธรรมาภิบาลอย่างเร่งด่วน จากการประเมินผ่านดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย ซึ่งว่าสังคมไทยในภาพรวมมีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอยู่ในระดับปานกลางในปี 2556 แต่องค์ประกอบด้านสังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับที่ต้องเร่งแก้ไข สถานการณ์ดังกล่าว ถือเป็นความจำเป็นของประเทศไทยที่จะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องธรรมาภิบาล อย่างเร่งด่วน เนื่องจากสถานการณ์วิกฤตคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลของสังคมไทยหลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2552 มีอย่างน้อย 6 ประการคือ (1) หลักนิติธรรม (2) หลักคุณธรรม (3) หลักความโปร่งใส (4) หลักความมีส่วนร่วม (5) หลักความรับผิดชอบ (6) หลักความคุ้มค่า ขณะนี้ได้มีการสะสมตัวและลูกกลมสู่ทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาคการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นที่มีการซื้อสิทธิขายเสียง มีการทุจริตเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้งมีผลประโยชน์ส่วนตนทับซ้อนกับผลประโยชน์หน่วยงานภาครัฐ มีระบบการบริหารงานที่ไม่เป็นธรรมาภิบาล มีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบหาผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้องภาครัฐกิจบางส่วนมีการร่วมมือกับนักการเมืองและข้าราชการกระทำการทุจริตเพื่อให้ได้งานจากภาครัฐปีติงงานอย่างรวดเร็ว ผูกขาดทางธุรกิจ หลีกเลี่ยงภาษี ขาดความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ภาคประชาชนมีแนวโน้มยอมรับการทุจริตต่างๆ ที่ตนเองได้รับประโยชน์มากขึ้นสถาบันทางศาสนาบางส่วนประพฤติผิดคุณธรรมและจริยธรรมเสียเอง มีปัญหาการบริหารจัดการทรัพย์สินของส่วนรวม ขาดความโปร่งใส ปล่อยให้คนบางกลุ่มใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ สื่อมวลชนหลายสำนักวางตัวไม่เป็นกลางไม่แสดงบทบาท ในการต่อต้านการทุจริตหรือปกปิดข้อเท็จจริงรับ

ผลประโยชน์จากกลุ่มนายทุนและนักธุรกิจการเมืองจนไม่สามารถรักษาจริยธรรมหรือจรรยาบรรณของวิชาชีพได้

(2) ภาคเอกชนมีการประเมินหลักบรรษัทภิบาล ตั้งแต่ปี 2544 โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors : IOD) ได้สำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง พบว่า บริษัทจดทะเบียนที่มีธรรมาภิบาล มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 72% ในปี 2557 ถือว่าอยู่ในระดับดีเมื่อเทียบกับปี 2545 ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 52% และมีคะแนนเฉลี่ยลดลงเมื่อเทียบกับปี 2554 ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 77% แสดงให้เห็นว่า บริษัทจดทะเบียนไทย ให้ความสำคัญในการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อโอกาสในการเติบโตอย่างยั่งยืนและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศสู่การยอมรับในระดับสากล

2.4.2 ด้านการบริหารจัดการภาครัฐและการกระจายอำนาจ

(1) การบริหารจัดการภาครัฐมีการปรับปรุงตามยุคสมัย พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ได้จัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ บริหารราชการส่วนกลาง บริหารราชการส่วนภูมิภาค และบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้หลักการ กระจายอำนาจที่ส่วนกลางได้มอบอำนาจระดับหนึ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเองอย่างอิสระโดยที่ไม่ขัดต่อกฎหมายของประเทศ ทั้งสามส่วนนี้อยู่ในการควบคุมและบริหารงานของคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบบริหารราชการแผ่นดิน รวมไปถึงการกำหนดนโยบายเพื่อให้ข้าราชการนำไปปฏิบัติ ทั้งนี้การปฏิรูประบบราชการที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนในโครงสร้างของหน่วยราชการเกิดขึ้นจากพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มีการกำหนดส่วนราชการไว้เป็น 20 กระทรวงและส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง

(2) การกระจายอำนาจเกิดผลสำเร็จหลายด้านแต่ยังมีปัญหาที่ต้องแก้ไข การกระจายอำนาจให้แก่ อปท. ในระยะที่ผ่านมาได้ดำเนินการตามแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 และ 2550 และตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 นอกจากนั้นมีการใช้งบประมาณเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการถ่ายโอนภารกิจ หน้าที่และเพิ่มรายได้ในการดำเนินงานของ อปท. โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 สัดส่วนของรายได้ของท้องถิ่นต่อรายได้รัฐบาลคิดเป็น ร้อยละ 13.31 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25.17 ในปีงบประมาณ 2550 และร้อยละ 28.21 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีการถ่ายโอนภารกิจไปแล้วตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. ฉบับที่ 1 จำนวน 185 ภารกิจจากภารกิจที่จะต้องถ่ายโอน 245 ภารกิจและถ่ายโอนภารกิจตามแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ 2 จำนวน 75 งาน/กิจกรรม จาก 114 งาน/กิจกรรม และถ่ายโอนบุคลากรจากส่วนกลางให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9,850 คน แบ่งเป็นข้าราชการ 1,378 คน บุคลากรทางการศึกษา 5,295 คน ข้าราชการ กระทรวงสาธารณสุขซึ่งประจำอยู่ที่สถานีนามัย จำนวน 79 คน และลูกจ้างประจำ 3,098 คน อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาที่ต้องการการแก้ไข เช่น การทับซ้อนของอำนาจหน้าที่และเขตพื้นที่ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้การจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนยังขาด

ความสมดุล ปัญหาการซื้อเสียง ทำให้การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นขาดความชอบธรรมและปัญหา การขาดแคลนรายได้ของ อปท. ซึ่งรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองในภาพรวมมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 8.90 ของรายได้รัฐบาลใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 และเพิ่มเป็นร้อยละ 10.65 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ท้องถิ่นจำเป็นต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 38.52 และร้อยละ 39.46 ตามลำดับ ส่งผลให้ อปท. ในพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจหนาแน่น เช่น การเป็นแหล่งที่ตั้งของ อุตสาหกรรม การค้าบริการ การเป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ระดับโลก การจัดบริการสาธารณะรองรับการเติบโตของเมืองและการเพิ่มขึ้นของประชากรแฝงและ แรงงาน ต่างดาวได้อย่างมีขอบเขตจำกัด

2.4.3 ด้านการทุจริตคอร์รัปชัน ไทยกำลังประสบปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายและ ผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นอย่างมากพัฒนาการของการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงจาก ในอดีตที่มีรูปแบบการทุจริตจัดซื้อจัดจ้างรับสินบน ซึ่งสามารถตรวจสอบหาหลักฐานจับผิดมาลงโทษ ได้เนื่องจากมีความซับซ้อนไม่มากเท่ากับการทุจริตคอร์รัปชันในปัจจุบันที่ประเทศไทยมีความเสียหาย จากการทุจริตคอร์รัปชันขนาดใหญ่ที่สูงเป็นแสนล้านบาท อันเนื่องจากการทุจริตเชิงนโยบายและ ผลประโยชน์ทับซ้อนซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในช่วงที่รัฐ เข้ามามีบทบาทในการพัฒนา เศรษฐกิจและการหาประโยชน์จากรัฐกิจในโลกสมัยใหม่ มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น และในปัจจุบัน ประเทศไทยประสบปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็น องค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชนและมาตรการต่างๆ ที่ออกมารวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับ การทุจริตและ การตรวจสอบจากองค์กรต่างๆ ยังไม่สามารถที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ ดังปรากฏตามดัชนี ภาพลักษณ์ คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index : CPI) พ.ศ. 2557 ขององค์กรเพื่อความ โปร่งใสนานาชาติ พบว่า ประเทศไทยได้ 38 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน อยู่อันดับที่ 85 จากการจัดอันดับทั้งหมด 175 ประเทศทั่วโลกจะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีคะแนนดีขึ้นเล็กน้อยเทียบ กับปี 2556 ที่ได้ 35 คะแนน อยู่อันดับ 102 โดยเมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียน พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนเท่ากับประเทศฟิลิปปินส์ ส่วน ประเทศสิงคโปร์สูงถึง 84 คะแนน และมาเลเซียได้ 52 คะแนน (คะแนนมาก หมายถึงมีคอร์รัปชันน้อย)

2.5 สภาพแวดล้อมภายนอกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1

2.5.1 ด้านเศรษฐกิจ

2.5.1.1. ด้านเกษตรกรรม

การเกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 นั้น เมื่อวิเคราะห์ในเรื่องสัดส่วน ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทางด้านเกษตรกรรมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านเกษตรกรรมทั้งหมด ของประเทศ และสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทางด้านเกษตรกรรมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ทั้งหมดของกลุ่มจังหวัด พบว่า เกษตรกรรมมีความสำคัญต่อกลุ่มจังหวัด และต่อประเทศน้อย ซึ่งมีสินค้า เกษตรกรรมหลักที่สำคัญ คือ ข้าว โดยมีแหล่งผลผลิตหลักอยู่ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและปทุมธานี และข้าวโพด โดยมีแหล่งผลผลิตหลักอยู่ที่จังหวัดสระบุรี ส่วนกลุ่มพืชพลังงาน คือ อ้อย และมัน สำปะหลังนั้นจังหวัดสระบุรีเป็นแหล่งผลผลิตหลักเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีจังหวัดนนทบุรีที่เป็น แหล่งกล้วยไม้ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 โดยมีพื้นที่เพาะปลูกที่ 1,001–5,000 ไร่

สำหรับสินค้าปศุสัตว์ในภาพรวมนั้น จังหวัดสระบุรีมีผลิตรวมมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายสินค้าพบว่า ไก่เป็นผลผลิตหลักที่จังหวัดสระบุรี และพระนครศรีอยุธยา สุกรและโคนมที่จังหวัดสระบุรี โดยโคนมนั้นมีจำนวนที่เลี้ยงมากกว่า 50,000 ตัว

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ด้านการเกษตร กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1

วิเคราะห์ด้านการเกษตร	
ปัญหาและความต้องการ	ศักยภาพและแนวทางการพัฒนา
<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรมีการใช้สารเคมีจำนวนมากส่งผลให้เกิดสารพิษตกค้างและต้นทุนการผลิตสูง 2. ช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรมีจำนวนน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าเกษตรปลอดภัย 3. แรงจูงใจในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมีน้อย เนื่องจากต้นทุนในการผลิตสูง แต่ราคาจำหน่ายไม่แตกต่างจากผลผลิตสินค้าเกษตรทั่วไป 	<p>ศักยภาพ :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 มีพื้นที่เพาะปลูกที่เหมาะสม สภาพดินมีความพร้อมและอุดมสมบูรณ์เหมาะสมแก่การเพาะปลูก 2. เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญและชำนาญในการประกอบอาชีพเกษตร เนื่องจากอาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลักที่สืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่อง 3. กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 เป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้าเกษตร มีแหล่งสำหรับจำหน่ายสินค้าจำนวนมาก <p>แนวทางการพัฒนา :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมและให้ความรู้แก่เกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการปลูกพืชปลอดสารพิษ 2. ส่งเสริมให้เกษตรกรให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มทั้งในด้านของการผลิตและการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร 3. ส่งเสริมการจัดโซนนิ่งการปลูกพืชเพื่อให้สินค้าเกษตรเหมาะสมกับความต้องการไม่มากเกินไปจนเกิดปัญหาผลผลิตการเกษตรตกต่ำ 4. การสร้างตลาดจำหน่ายสินค้าเกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าเกษตรปลอดภัย เพื่อให้เกษตรกรมีช่องทางการตลาดในการจัดจำหน่าย

2.5.2. ด้านอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 วิเคราะห์ในเรื่องสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทางด้านอุตสาหกรรมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านอุตสาหกรรมทั้งหมดของประเทศ และสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทางด้านอุตสาหกรรมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดของกลุ่มจังหวัด พบว่า อุตสาหกรรมมีความสำคัญต่อกลุ่มจังหวัดและต่อประเทศมาก โดย

เมื่อพิจารณาภาพรวมทางด้านโครงสร้างอุตสาหกรรมนั้น พบว่า มีลักษณะโครงสร้างของอุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัดที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยพบว่ามีภาระจุกตัวของแรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และอุตสาหกรรมก่อสร้างและอุปกรณ์ตกแต่งภายในบ้าน เมื่อศึกษาถึงการลงทุนในอุตสาหกรรมจะพบว่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีเงินลงทุนในอุตสาหกรรมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สูงสุด รองลงมาคือจังหวัดสระบุรีมีเงินลงทุนในอุตสาหกรรมก่อสร้างและอุปกรณ์ตกแต่งภายในบ้าน

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ด้านอุตสาหกรรม กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1

วิเคราะห์ด้านอุตสาหกรรม	
ปัญหาและความต้องการ	ศักยภาพและแนวทางการพัฒนา
<ol style="list-style-type: none"> 1. เกิดปัญหาการปล่อยน้ำทิ้งน้ำเสียในพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรม 2. ขาดการเฝ้าระวังและสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน 3. การลู่กล้าล่อลวงสาขาและลำน้ำสายหลักในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 	<p>ศักยภาพ :</p> <p>กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 มีโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี</p> <p>แนวทางการพัฒนา :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีการติดตั้งระบบเฝ้าระวังการปล่อยน้ำทิ้งน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ 2. สร้างเครือข่ายการเฝ้าระวังโดยประชาชนในพื้นที่ 3. ฟื้นฟูคลองสาขาที่ตื้นเขินและเสื่อมโทรม

2.5.3. ด้านการท่องเที่ยว

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 เมื่อวิเคราะห์ในเรื่องสัดส่วนของรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดต่อรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมดของประเทศ และสัดส่วนของรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ถือได้ว่าเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางไปอยู่ในระดับสูง คิดเป็นกว่า 8.4 ล้านครั้ง (คน) และสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้กับประเทศในระดับกลางที่ราว 1.1 แสนล้านบาทในปี 2550 โดยมีจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นศูนย์กลางหลักในการดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ นอกจากแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติแล้ว กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ยังมีประเพณีและเทศกาลซึ่งเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว เช่น งานเป็งสงกรานต์ งานลอยกระทงตามประทีป การละเล่นชาวมอญ ประเพณีตักบาตรดอกไม้ และการแข่งขันเรือยาว

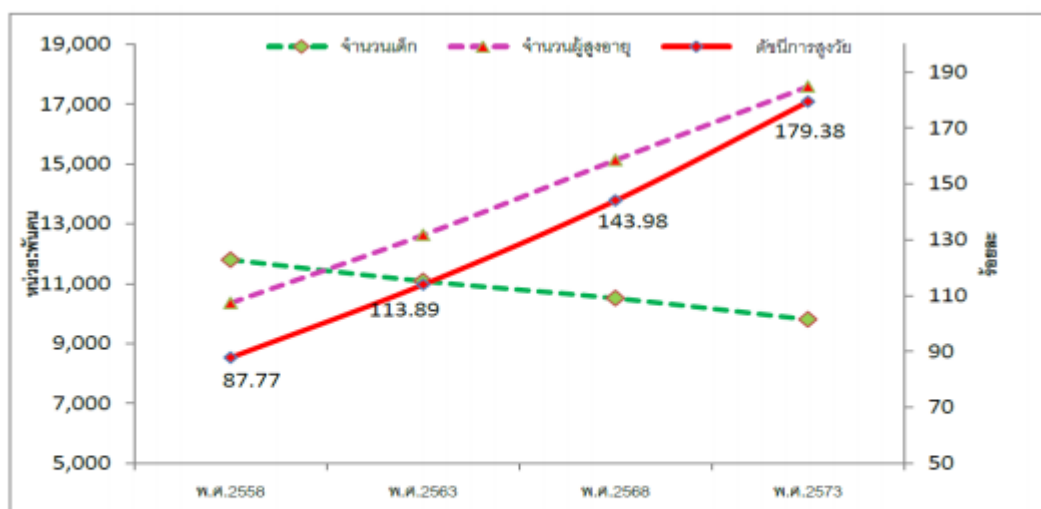
ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ด้านการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1

วิเคราะห์ด้านการท่องเที่ยว	
ปัญหาและความต้องการ	ศักยภาพและแนวทางการพัฒนา
<p>1. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในด้านการท่องเที่ยวโดยมีทรัพยากรต้นทุนที่มีศักยภาพอยู่แล้ว</p> <p>2. สถานที่ท่องเที่ยวที่โดดเด่นในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ขาดการพัฒนา บูรณาการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว</p> <p>3. มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นให้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย</p>	<p>ศักยภาพ :</p> <p>1. กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญและโดดเด่นเป็นจำนวนมาก ทั้งโบราณสถาน วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เชิงธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นสถานที่ทางวิทยาศาสตร์</p> <p>2. เส้นทางคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวก ใกล้กรุงเทพมหานครและเมืองสำคัญหลายแห่ง</p> <p>แนวทางการพัฒนา :</p> <p>1. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้มีความโดดเด่นมีอัตลักษณ์</p> <p>2. การสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงกันในพื้นที่กลุ่มจังหวัด</p> <p>3. มีการประชาสัมพันธ์รวมถึงส่งเสริมเส้นทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1</p> <p>4. ผสมผสานการฟื้นฟูและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม สร้างจิตสำนึก และสามารถให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ เข้าใจวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น</p>

ปัจจัยทางด้านสังคม

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ทางด้านสังคมจากดัชนีความก้าวหน้าของคน พบว่าสถานการณ์ภาพรวมทางด้านสังคมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 นั้น จัดอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยจัดอยู่ในระดับสูงสุด เป็นอันดับที่ 1 จากทั้งหมด 18 กลุ่มจังหวัด ทั้งนี้โดยเมื่อพิจารณาปัจจัยทางด้านสังคม ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน และปัจจัยด้านการคมนาคมและการสื่อสาร พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 มีปัจจัยทางสังคมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีความโดดเด่นมากในด้านการคมนาคมและการสื่อสาร สุขภาพ และด้านการศึกษา ตามลำดับจากข้อมูลการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย ปี 2558 – 2573 จะเห็นว่าภาพรวมประเทศไทยอยู่ในสถานการณ์ “สังคมสูงวัย” (Aged society) และในอีก 10 ปีข้างหน้า จะเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ (Completed aged society)

ภาพที่ 2 แนวโน้มประชากรเด็ก ผู้สูงอายุ และดัชนีการสูงวัยใน ช่วง พ.ศ. 2558 -2573

ที่มา : การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 – 2583 จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรผู้สูงอายุและดัชนีการสูงวัย พ.ศ. 2556 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1

จังหวัด	จำนวนประชากร (คน)		ดัชนีการสูงวัย (ร้อยละ)	ลำดับ ความรุนแรง
	อายุ 60 ปีขึ้นไป	เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี		
นนทบุรี	165,484	203,873	81.17	25
ปทุมธานี	115,878	207,977	55.72	59
พระนครศรีอยุธยา	121,508	149,811	81.11	26
สระบุรี	83,950	122,634	68.46	43
ภาพรวมกลุ่มจังหวัด	486,820	684,295	71.14	

ที่มา : ประชากรสูงอายุไทย ปัจจุบันและอนาคต เอกสารประมวลสถิติด้านสังคม 1/2558

2.5.4 สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคนของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1

สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคนจังหวัดปทุมธานี ผลการสำรวจความต้องการแรงงานในปี 2557 (สำนักงานแรงงานจังหวัดปทุมธานี, 2557) พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการแรงงาน รวมทั้งสิ้น 10,357 อัตรา เมื่อพิจารณาแยกตามระดับการศึกษา พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด จำนวน 2,589 อัตรา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 2,394 อัตรา และ ระดับ ปวส. จำนวน 1,599 อัตรา ส่วนระดับการศึกษาที่มีความต้องการแรงงานน้อยที่สุด คือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สำหรับอาชีพที่มีความต้องการแรงงานมากที่สุด ได้แก่ อาชีพก่อสร้าง จำนวน 2,348 อัตรา โดยมีความต้องการแรงงานที่จบต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด อาชีพที่มีความต้องการแรงงาน ในระดับรองลงมาเป็นอาชีพอุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ จำนวน 1,300 อัตรา โดยมี

ความต้องการแรงงานที่จับ ระดับ ปวช. มากที่สุด เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานตามทักษะฝีมือ พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานกึ่งฝีมือ มากที่สุด รองลงมาเป็นแรงงานไร้ฝีมือ และ แรงงานมีฝีมือในระดับน้อยที่สุดรายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 5 แสดง 10 อันดับอาชีพที่มีความต้องการแรงงานมากที่สุด จำแนกตามทักษะฝีมือ ปี 2557

ลำดับ ที่	สาขาอาชีพ	จำนวนความต้องการแรงงาน				รวม
		ไร้ฝีมือ	กึ่งฝีมือ	ฝีมือ	ผู้เชี่ยวชาญ	
1	ก่อสร้าง	1,166	879	275	29	2,349
2	อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ	196	1,038	66	-	1,300
3	บริการอื่นๆ	535	350	372	24	1,281
4	ขายส่ง ขายปลีก ซ่อมยานยนต์	380	587	127	-	1,094
5	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	281	240	204	-	725
6	การผลิตโลหะและผลิตภัณฑ์ประดิษฐ์	74	301	297	-	672
7	การผลิตกระดาษ ผลิตภัณฑ์กระดาษ	4	336	54	-	394
8	การผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	119	4	194	9	326
9	การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	-	216	64	-	280
10	ยานยนต์และชิ้นส่วน	-	72	123	47	242

หมายเหตุ : ระดับฝีมือของแรงงาน หมายถึง (สำนักงานแรงงานจังหวัดปทุมธานี, 2558)

1. ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้บริหาร (Professional Level) คือแรงงานระดับผู้บริหารและ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในสาขาต่างๆ ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานเป็นระยะเวลาอันยาวนาน สามารถวางแผนและจัดระบบการทำงานให้กับผู้ร่วมงานได้
2. แรงงานฝีมือ (Skilled Level) คือแรงงานที่ใช้ทักษะฝีมือในการทำงาน สามารถ วิเคราะห์และแก้ปัญหาต่างๆ ในการทำงานได้ เช่น ช่างซ่อมบำรุงเครื่องจักร พนักงาน QC เป็นต้น
3. แรงงานกึ่งฝีมือ (Semi Skilled Level) คือแรงงานที่ต้องทำงานอยู่ในสายการผลิต ซึ่งต้องใช้ทักษะฝีมือระดับพื้นฐาน เช่น ควบคุมเครื่องจักร แรงงานในสายการผลิต คนขับรถ เป็นต้น
4. แรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled Level) คือแรงงานระดับล่างซึ่งไม่จำเป็นต้องมีความรู้ ความชำนาญและทักษะฝีมือ เพียงทำตามคำชี้แนะหรือรูปแบบที่จัดไว้ได้เท่านั้น เช่น แรงงานขนของ พนักงานทำความสะอาด เป็นต้น

2.5.5 สถานการณ์ด้านการศึกษาของจังหวัด/กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1

การจัดการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 มีการจัดการศึกษาในหลาย รูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 5 หน่วยงาน คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 6 หน่วยงาน คือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ตารางที่ 6 จำนวนสถานศึกษาจำแนกรายสังกัดและจังหวัด

สังกัด	นนทบุรี	ปทุมธานี	อยุธยา	สระบุรี	รวม
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	252	309	458	348	1,367
สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน	116	191	389	297	993
สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	96	170	360	276	
สำนักเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา	18	21	29	21	
การศึกษาพิเศษ	1	-	-	-	
การศึกษาสงเคราะห์	1	-	-	-	
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	125	98	42	30	295
สามัญ	88	78	33	24	
(English Program)	11	10	-	-	
การศึกษาพิเศษ	2	1	-	-	
การศึกษาสงเคราะห์	-	2	1	-	
อิสลามควบคู่สามัญ	2	-	-	-	-
สอนศาสนาอิสลาม	8	2	3	-	-
อาชีวศึกษา	10	2	5	4	-
นานาชาติ	4	3	-	2	-
ศูนย์ กศน. อำเภอ	6	7	16	13	42
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	1	3	8	7	19
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	4	10	3	1	18
โรงเรียนสาธิต	-	1	1	-	-
มหาวิทยาลัยของรัฐ	2	3	2	-	-
มหาวิทยาลัยเอกชน	2	6	-	1	-
นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	55	22	27	27	133
กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	53	18	25	24	-
กระทรวงคมนาคม ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี	-	-	-	-	-
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	1	-	-	-	-

สังกัด	นนทบุรี	ปทุมธานี	อยุธยา	สระบุรี	รวม
กระทรวงสาธารณสุข (สถาบันพระบรมราชชนก)	2	-	-	2	-
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (วิทยาลัยพลศึกษา)	-	1	-	-	-
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (โรงเรียนพระปริยัติธรรม)	-	3	2	1	-
รวม	307	331	485	375	1498

ตารางที่ 6 ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงระบบการศึกษา ปีการศึกษา 2557 กลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนบน 1

ระดับการศึกษา	จำนวน	นนทบุรี	ปทุมธานี	พระนครศรีอยุธยา	สระบุรี	รวม
ก่อนประถมศึกษา	นักเรียน	28,298	26,957	22,037	17,343	94,410
	ประชากร	37,396	39,700	27,696	22,671	127,463
	ร้อยละ	75.67	67.90	79.57	76.50	74.07
ประถมศึกษา	นักเรียน	75,874	71,255	63,737	47,724	257,643
	ประชากร	77,535	80,269	57,215	46,269	261,288
	ร้อยละ	97.86	88.77	111.40	103.14	98.60
มัธยมศึกษาตอนต้น	นักเรียน	34,853	34,631	27,923	21,795	118,057
	ประชากร	39,942	39,293	27,781	23,178	130,194
	ร้อยละ	87.26	88.14	100.51	94.03	90.68
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	นักเรียน	24,938	26,948	25,437	21,518	98,034
	ประชากร	44,268	42,574	31,240	25,767	149,849
	ร้อยละ	56.33	63.30	81.42	83.51	68.15
รวมทั้งสิ้น	นักเรียน	163,963	159,791	139,134	108,380	568,144
	ประชากร	199,141	201,836	143,932	117,885	662,794
	ร้อยละ	82.34	79.17	96.67	91.94	85.72

ที่มา : ทิศทางการพัฒนาการศึกษาภาคการศึกษา (กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1) พ.ศ. 2560-2569
สำนักงานศึกษาธิการภาค 4 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

3. สภาพแวดล้อมภายใน

สถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 13180 มี 1 วิทยาเขต ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดสระแก้ว

3.1. จุดมุ่งหมายที่มหาวิทยาลัยประสงค์จะพัฒนาให้กับพื้นที่บริการ

1. การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง
3. การส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม
5. การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว และการบริการ
6. การพัฒนาด้านสาธารณสุขและการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก
7. การบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม
8. การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

3.2. ความต้องการของพื้นที่ชุมชน/จังหวัด/กลุ่มจังหวัดที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยช่วยพัฒนา

1. การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและการบริการ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ประกอบด้วย จังหวัดปทุมธานี นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี
2. การบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ประกอบด้วย จังหวัดปทุมธานี นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี
- 3.การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็งในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ประกอบด้วยจังหวัดปทุมธานี นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี
4. การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว

3.3. จุดเด่นหรือความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย

1. ด้านการเรียนการสอน
 - 1.1. การผลิตและพัฒนาครู
 - 1.2. อุตสาหกรรมบริการและการจัดการท่องเที่ยว
 - 1.3. เกษตร อาหารและสิ่งแวดล้อม
2. ด้านการวิจัย
 - 2.1 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านการผลิตครู และบุคลากรทางการศึกษา
 - 2.2 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อความมั่นคงด้านเกษตร อาหารและสิ่งแวดล้อม
 - 2.3 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมบริการด้านสุขภาพและผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งกับชุมชน
3. ด้านการบริการวิชาการ
 - 3.1. พันธกิจสัมพันธ์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น
 - 3.2. ถ่ายทอดเผยแพร่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อขยายผลการปฏิบัติสู่ประชาชน
 - 3.3. พัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพในรูปแบบประชารัฐ โดยเน้นเกษตรกร และประชาชนให้มีรายได้เพียงพอ มีศักยภาพสามารถพึ่งพาตนเองได้

4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

4.1 เป็นศูนย์วัฒนธรรมไทย 4 ภาค ประจำภาคกลาง เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้มรดกทางศิลปวัฒนธรรม และพัฒนาเผยแพร่เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

4.2 เป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมอาเซียน เพื่อให้เด็กเยาวชนและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย และความหลากหลายทางวัฒนธรรม

4.3 เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมระหว่างเด็กเยาวชนและประชาชนในกลุ่มประเทศอาเซียน

5. ด้านอื่นๆ

5.1 การบริหารจัดการคุณภาพเพื่อความเป็นเลิศ

5.2 การสร้างเครือข่าย การจัดการศึกษาทั่วไปเพื่อเป็นต้นแบบการจัดการศึกษาทั่วไปที่ให้นักศึกษามีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

3.4 จำนวนหลักสูตรที่เปิดดำเนินการ

จำนวนหลักสูตรต้องสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 มีหลักสูตรที่เปิดสอนทั้งสิ้น 66 หลักสูตร แบ่งเป็น

1) ระดับปริญญาตรี 54 หลักสูตร

2) ประกาศนียบัตรบัณฑิต 1 หลักสูตร

3) ระดับปริญญาโท 6 หลักสูตร

4) ระดับปริญญาเอก 5 หลักสูตร

ตารางที่ 7 ภาพรวมหลักสูตรที่เปิดดำเนินการ

ระดับการศึกษา	กลุ่ม SSH	กลุ่ม ST	กลุ่ม HS	รวม
อนุปริญญา/ปวส.	-	-	-	-
ปริญญาตรี	33	16	5	54
ป.บัณฑิต	1	-	-	1
ปริญญาโท	4	2	-	6
ปริญญาเอก	4	1	-	5
รวม	42	19	5	66

ตารางที่ 8 หลักสูตรภาษาไทยที่เปิดดำเนินการ

ระดับการศึกษา	กลุ่ม SSH	กลุ่ม ST	กลุ่ม HS	รวม
อนุปริญญา/ปวส.	-	-	-	-
ปริญญาตรี	28	16	5	49
ป.บัณฑิต	1	-	-	1
ปริญญาโท	4	2	-	6
ปริญญาเอก	4	1	-	5
รวม	37	19	5	61

ตารางที่ 9 หลักสูตรภาษาต่างประเทศที่เปิดดำเนินการ เช่น หลักสูตรนานาชาติ หลักสูตรสองภาษาฯลฯ

ระดับการศึกษา	กลุ่ม SSH	กลุ่ม ST	กลุ่ม HS	รวม
อนุปริญญา/ปวส.	-	-	-	-
ปริญญาตรี	5	-	-	5
ป.บัณฑิต	-	-	-	-
ปริญญาโท	-	-	-	-
ปริญญาเอก	-	-	-	-
รวม	5	-	-	5

หมายเหตุ : คำจำกัดความ กลุ่ม SSH หมายถึง สาขาวิชาด้าน Social Science and Humanities
 กลุ่ม ST หมายถึง สาขาวิชาด้าน Science and Technology
 กลุ่ม HS หมายถึง สาขาวิชาด้าน Health Science

3.5.จำนวนอาจารย์ประจำ

ตารางที่ 10 จำนวนอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วย: คน

คณะ	จำนวนอาจารย์ประจำจำแนกตามคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการ															
	ป.ตรี				ป.โท				ป.เอก				รวม			
	อ.	ผศ.	รศ.	ศ.	อ.	ผศ.	รศ.	ศ.	อ.	ผศ.	รศ.	ศ.	อ.	ผศ.	รศ.	ศ.
คณะครุศาสตร์	-	-	-	-	41	4	1	-	14	12	3	-	55	16	4	-
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	-	-	-	-	7	4	-	-	5	1	1	-	12	5	1	-
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	-	-	-	-	29	7	1	-	5	5	2	-	34	12	3	-
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	-	-	-	-	62	7	2	-	13	1	-	-	75	8	2	-
ศูนย์ภาษา	-	-	-	-	9	-	-	-	2	-	-	-	11	-	-	-
คณะวิทยาการจัดการ	-	-	-	-	39	12	1	-	8	3	-	-	47	15	1	-
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-	-	-	59	11	1	-	15	9	2	-	74	20	3	-
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	-	-	-	-	15	-	-	-	10	1	-	-	25	1	-	-
งานวิชาศึกษาทั่วไป	-	-	-	-	8	-	-	-	4	-	-	-	12	-	-	-
ศูนย์สระแก้ว	-	-	-	-	17	1	-	-	8	-	-	-	25	1	-	-
รวม	-	-	-	-	286	46	6	-	84	32	6	-	370	78	14	-

หมายเหตุ : อาจารย์ประจำ หมายถึง อาจารย์ประจำตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา

3.6.จำนวนนักศึกษาปัจจุบัน ปีการศึกษา 2558

ตาราง 11 จำนวนนักศึกษา ปีการศึกษา 2558

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	กลุ่ม SSH	กลุ่ม ST	กลุ่ม HS	รวม
อนุปริญญา/ปวส.	-	-	-	-
ปริญญาตรี	6,580	1,517	639	8,736
ป.บัณฑิต	1	-	-	1
ปริญญาโท	303	21	-	324
ป.บัณฑิตชั้นสูง	-	-	-	-
ปริญญาเอก	185	8	-	193
รวม	6,982	1,538	639	9,254

3.6.1 นักศึกษาไทย

ตารางที่ 12 จำนวนนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	กลุ่ม SSH	กลุ่ม ST	กลุ่ม HS	รวม
อนุปริญญา/ปวส.	-	-	-	-
ปริญญาตรี	6,499	1,509	639	8,647
ป.บัณฑิต	1	-	-	1
ปริญญาโท	299	21	-	320
ป.บัณฑิตชั้นสูง	-	-	-	-
ปริญญาเอก	183	8	-	191
รวม	6,982	1,538	639	9,159

ตารางที่ 13 จำนวนนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	กลุ่ม SSH	กลุ่ม ST	กลุ่ม HS	รวม
อนุปริญญา/ปวส.	-	-	-	-
ปริญญาตรี	60	8	-	68
ป.บัณฑิต	-	-	-	-
ปริญญาโท	-	-	-	-
ป.บัณฑิตชั้นสูง	-	-	-	-
ปริญญาเอก	-	-	-	-
รวม	60	8	-	68

3.6.2 นักศึกษาต่างชาติ

ตารางที่ 14 นักศึกษาต่างชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน่วย: คน

ระดับการศึกษา	กลุ่ม SSH	กลุ่ม ST	กลุ่ม HS	รวม
อนุปริญญา/ปวส.	-	-	-	-
ปริญญาตรี	21	-	-	21
ป.บัณฑิต	-	-	-	-
ปริญญาโท	4	-	-	4
ป.บัณฑิตชั้นสูง	-	-	-	-
ปริญญาเอก	2	-	-	2
รวม	27	-	-	27

3.7. สัดส่วนงบประมาณแผ่นดิน : เงินรายได้

ตารางที่ 15 สัดส่วนงบประมาณแผ่นดิน : เงินรายได้

หน่วย : บาท

พันธกิจ	ประเภทงบประมาณ		รวม (3) (1)+(2)	ร้อยละ (4) (1)×100/(3)
	งบแผ่นดิน (1)	เงินรายได้ (2)		
1. การผลิตบัณฑิต	412,987,500	225,381,200	638,368,700	64.69
2. การวิจัย	21,090,900	6,868,800	27,959,700	75.43
3. การบริการ วิชาการ	4,495,100	-	4,495,100	100.00
4. การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม	995,000	-	995,000	100.00
5. อื่นๆ ระบุ.....	-	-	-	-
รวม	439,568,500	232,250,000	671,818,500	65.43

3.8. สัดส่วนผลงานวิจัยเชิงพาณิชย์ : งานวิจัยเชิงสาธารณะหรือสายรับใช้สังคม : อื่นๆ

ตารางที่ 16 สัดส่วนผลงานวิจัยเชิงพาณิชย์ : งานวิจัยเชิงสาธารณะหรือสายรับใช้สังคม : อื่นๆ

หน่วย : เรื่อง

ประเภทงานวิจัย	กลุ่ม SSH	กลุ่ม ST	กลุ่ม HS	รวม
1. ผลงานวิจัยเชิงพาณิชย์	7	4	1	12
2. ผลงานวิจัยเชิงสาธารณะหรือสายรับใช้สังคม (ผลงานวิจัยส่งประโยชน์ถึงผู้รับบริการแล้ว)	51	14	3	68
3. งานวิจัยพื้นฐาน (เน้นการตีพิมพ์เผยแพร่ ยังไม่เกิดผลในเชิงพาณิชย์และเชิงสาธารณะ)	108	159	-	267
รวม	166	177	4	347

หมายเหตุ : งบประมาณที่ใช้ รวมงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้จากแหล่งต่างๆ

3.9 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจัยภายใน

ที่	ปัจจัยภายใน	Rate (1)	Weight (2)	Rate X Weight (2) X (1)
1.	บัณฑิตมีความพร้อมรับการพัฒนาและได้รับการยอมรับเรื่องความซื่อสัตย์ ความขยัน และความอดทน	4	0.050	0.200
2.	มีความร่วมมือกับสถานประกอบการชุมชนและท้องถิ่น	3	0.050	0.150
3.	การบริหารจัดการทรัพยากร งบประมาณและการเงิน มีระบบที่เอื้อต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน	4	0.025	0.100
4.	เริ่มมีระบบการพัฒนาอาจารย์ใหม่มืออาชีพ	4	0.050	0.200
5.	พัฒนานักศึกษาโดยผ่านวิชาหมวดการศึกษาทั่วไป	5	0.050	0.250
6.	การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนขยันและอดทน และมีความหลากหลายในรูปแบบการจัดการศึกษา	4	0.075	0.300

ที่	ปัจจัยภายใน	Rate (1)	Weight (2)	Rate X Weight (2) X (1)
7.	ระบบส่งเสริมการผลิตผลงานการวิจัยและนวัตกรรม	4	0.075	0.300
8.	ทักษะความสามารถของบุคลากรในบางด้านโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ	4	0.025	0.100
9.	มีผู้นำที่ได้รับการยอมรับ	4	0.025	0.100
10.	มีเงินคงคลัง เงินรายได้ที่เป็นกระแสเงินสดและสินทรัพย์เพื่อการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มของมหาวิทยาลัย	5	0.075	0.375
11.	การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างไม่เพียงพอและยังขาดการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้งในและนอกเวลา (ห้องสมุด, ศูนย์คอมพิวเตอร์, ห้องปฏิบัติการต่างๆ, วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน, เครื่องปรับอากาศ, พาหนะ)	2	0.025	0.050
12.	การบริหารการปฏิบัติการด้าน การวิจัยและเผยแพร่ เกิดผลน้อยไม่ถึงเกณฑ์ที่พึงประสงค์	1	0.025	0.025
13.	การบริหารการเบิกจ่ายงบประมาณขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล	1	0.100	0.100
14.	ระบบสนับสนุนการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ของส่วนกลางยังไม่เอื้อต่อการพัฒนางานของหน่วยงานและคณะ	1	0.050	0.050
15.	ระบบการให้บริการบางส่วนมีขั้นตอนมากและไม่เอื้อต่อการให้บริการอย่างมีคุณภาพ	2	0.025	0.050
16.	คุณวุฒิทักษะความรู้ ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่พึงประสงค์	2	0.075	0.150
17.	บุคลากรสายสนับสนุนขาดทักษะ และ service mind รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจในระบบ ระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน	2	0.075	0.150
18.	ขาดวิสัยทัศน์ร่วมของบุคลากรในการขับเคลื่อนพันธกิจ	2	0.025	0.050
19.	งบประมาณแผ่นดินส่วนใหญ่เป็นงบบุคลากร งบพัฒนาและงบลงทุนมีน้อย	1	0.050	0.050
20.	เงินรายได้จากการดำเนินงานตามภารกิจจะล่อตัวไม่เพียงพอ	1	0.050	0.050
รวมค่าคะแนน				3.700

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจัยภายนอก

ที่	ปัจจัยภายนอก	Rate (1)	Weight (2)	Rate X Weight (2) X (1)
1.	ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายในและนอกประเทศ	4	0.05	0.200
2.	มีเครือข่าย MOU ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	4	0.075	0.300
3.	โอกาสในการยกระดับมาตรฐานหลักสูตรมีมาตรฐานหลักสูตร ระดับ AC	5	0.050	0.250
4.	มีโอกาสผลิตผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ในท้องถิ่นและสถานประกอบการ	4	0.050	0.200
5.	มีโอกาสเลือกสรรและพัฒนาบุคลากรให้เอื้อต่อการพัฒนา	4	0.050	0.200
6.	มีโอกาสของจำนวนนักศึกษาและอาจารย์ต่างชาติเพิ่มขึ้น เนื่องจากเปิดประชาคมอาเซียน	5	0.050	0.250
7.	โอกาสการมีเวที พื้นที่การเผยแพร่แสดงศักยภาพและเรียนรู้ต่อประชาคมระดับนานาชาติและเรียนรู้	5	0.025	0.125
8.	การพัฒนางานเพิ่มรายได้จากการดำเนินการ	5	0.075	0.375
9.	การได้รับงบประมาณสนับสนุนตามนโยบายจากรัฐบาล	4	0.050	0.200
10.	นโยบายของรัฐในการยุบรวมมหาวิทยาลัย	2	0.100	0.200
11.	ค่านิยมของสังคมต่อคุณภาพบัณฑิต	2	0.075	0.150
12.	การถูกตรวจสอบกำกับด้าน QA จาก สกอ./สมศ. อย่างต่อเนื่องและซ้ำซ้อน	2	0.075	0.150
13.	การสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์เพื่อการวิจัยและการเรียนการสอน ภาครัฐและเอกชนยังไม่เพียงพอ	2	0.025	0.050
14.	มีการแข่งขันสูงทำให้สูญเสียบุคลากรที่มีศักยภาพ	2	0.075	0.150
15.	นักศึกษาใหม่มีแนวโน้มลดลงและมีความรู้พื้นฐานต่ำกว่าเกณฑ์และมีค่านิยมในการเรียน	1	0.075	0.075
16.	นโยบายระเบียบข้อบังคับของรัฐไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน	2	0.050	0.100
17.	งบประมาณของรัฐเพื่อสนับสนุนภารกิจบางด้านไม่เพียงพอ	2	0.050	0.100
	รวม			3.075

3.10 สถานการณ์ผู้สมัครเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ปีการศึกษา 2559 มีผู้มาสมัครเรียนและชำระค่าสมัครเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี มีจำนวน 4,766 คน จำแนกเป็นรายจังหวัด คณะ และสาขาวิชา ดังแสดงในตารางที่ 19 - 21

ตารางที่ 19 อันดับจังหวัดของผู้สมัครเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2559

ลำดับ	จังหวัด	จำนวน	ร้อยละ
1	ปทุมธานี	801	16.80
2	พระนครศรีอยุธยา	455	9.54
3	สระบุรี	323	6.77
4	อ่างทอง	241	5.05
5	ปราจีนบุรี	240	5.03
6	สระแก้ว	208	4.36
7	นครนายก	149	3.12
8	สุพรรณบุรี	148	3.10
9	นครราชสีมา	148	3.10
10	กรุงเทพมหานคร	126	2.64
	รวม 10 อันดับ	2,839	59.51
	จังหวัดอื่นๆ	1,927	40.49
	รวมทั้งสิ้น	4,766	100.00

หมายเหตุ จำนวนผู้สมัครหมายถึง ผู้สมัครที่ชำระเงินค่าสมัคร
ที่มา : สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

ตารางที่ 20 10 อันดับจังหวัดที่นักเรียนสมัครเรียน จำแนกตามคณะ ปีการศึกษา 2559

อันดับที่	จังหวัด	คณะ	จำนวนผู้สมัคร
1	ปทุมธานี	คณะครุศาสตร์	161
		คณะเทคโนโลยีการเกษตร	20
		คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	74
		คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	146
		คณะวิทยาการจัดการ	264
		คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	104
		โครงการจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์	17
		วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	15
		รวม	801

อันดับที่	จังหวัด	คณะ	จำนวนผู้สมัคร
2	พระนครศรีอยุธยา	คณะครุศาสตร์	155
		คณะเทคโนโลยีการเกษตร	11
		คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	24
		คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	80
		คณะวิทยาการจัดการ	117
		คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	43
		โครงการจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์	16
		วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	9
	รวม	455	
อันดับที่	จังหวัด	คณะ	จำนวนผู้สมัคร
3	สระบุรี	คณะครุศาสตร์	79
		คณะเทคโนโลยีการเกษตร	16
		คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	10
		คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	71
		คณะวิทยาการจัดการ	96
		คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	34
		โครงการจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์	14
		วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	3
	รวม	323	
อันดับที่	จังหวัด	คณะ	จำนวนผู้สมัคร
4	อ่างทอง	คณะครุศาสตร์	78
		คณะเทคโนโลยีการเกษตร	29
		คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	8
		คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	49
		คณะวิทยาการจัดการ	54
		คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	10
		โครงการจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์	11
		วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	2
	รวม	241	

อันดับที่	จังหวัด	คณะ	จำนวนผู้สมัคร
5	ปราจีนบุรี	คณะครุศาสตร์	100
		คณะเทคโนโลยีการเกษตร	29
		คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	5
		คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	25
		คณะวิทยาการจัดการ	37
		คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	27
		โครงการจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์	17
		วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	0
	รวม	240	
อันดับที่	จังหวัด	คณะ	จำนวนผู้สมัคร
6	สระแก้ว	คณะครุศาสตร์	130
		คณะเทคโนโลยีการเกษตร	3
		คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	3
		คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	26
		คณะวิทยาการจัดการ	17
		คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	11
		โครงการจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์	18
		วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	0
	รวม	208	
อันดับที่	จังหวัด	คณะ	จำนวนผู้สมัคร
7	นครนายก	คณะครุศาสตร์	67
		คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	31
		คณะวิทยาการจัดการ	36
		คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	11
		โครงการจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์	3
		วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	1
		คณะเทคโนโลยีการเกษตร	0
		คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	0
	รวม	149	

อันดับที่	จังหวัด	คณะ	จำนวนผู้สมัคร
8	สุพรรณบุรี	คณะครุศาสตร์	72
		คณะเทคโนโลยีการเกษตร	4
		คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	5
		คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	23
		คณะวิทยาการจัดการ	21
		คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	16
		โครงการจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์	7
		วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	0
	รวม	148	
อันดับที่	จังหวัด	คณะ	จำนวนผู้สมัคร
9	นครราชสีมา	คณะครุศาสตร์	80
		คณะเทคโนโลยีการเกษตร	8
		คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	2
		คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	12
		คณะวิทยาการจัดการ	24
		คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	8
		โครงการจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์	13
		วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	1
	รวม	148	
อันดับที่	จังหวัด	คณะ	จำนวนผู้สมัคร
10	กรุงเทพมหานคร	คณะครุศาสตร์	29
		คณะเทคโนโลยีการเกษตร	4
		คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	17
		คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	17
		คณะวิทยาการจัดการ	34
		คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	18
		โครงการจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์	2
		วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	5
	รวม	126	

ที่มา : สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ตารางที่ 21 จำนวนผู้สมัครระดับปริญญาตรี จำแนกตามคณะ และสาขาวิชา ปีการศึกษา 2559

ลำดับที่	คณะ	หลักสูตร	จำนวนผู้สมัคร
1	คณะครุศาสตร์	สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย (ค.บ.) (คณะครุศาสตร์)	357
		สาขาวิชาคณิตศาสตร์ (ค.บ.) (คณะครุศาสตร์)	296
		สาขาวิชาเคมี - วิทยาศาสตร์ทั่วไป (ค.บ.) (คณะครุศาสตร์)	91
		สาขาวิชาชีววิทยา - วิทยาศาสตร์ทั่วไป (ค.บ.) (คณะครุศาสตร์)	249
		สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (ค.บ.) (คณะครุศาสตร์)	260
		สาขาวิชาภาษาจีน (ค.บ.) (คณะครุศาสตร์)	83
		สาขาวิชาภาษาไทย (ค.บ.) (คณะครุศาสตร์)	484
		สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) (ค.บ.) (คณะครุศาสตร์)	16
		สาขาวิชาคณิตศาสตร์ (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) (ค.บ.) (คณะครุศาสตร์)	14
			รวม
2	คณะเทคโนโลยีการเกษตร	สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ -แขนงวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช (วท.บ.) (คณะเทคโนโลยีการเกษตร)	55
		สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ -แขนงวิชาสัตวศาสตร์ (วท.บ.) (คณะเทคโนโลยีการเกษตร)	52
		สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร (วท.บ.) (คณะเทคโนโลยีการเกษตร)	45
		สาขาวิชาเทคโนโลยีภูมิทัศน์ (วท.บ.) (คณะเทคโนโลยีการเกษตร)	15
	รวม	167	
3	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	สาขาวิชาเทคโนโลยีเซรามิกส์ (ทล.บ.) (คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม)	4
		สาขาวิชาวิศวกรรมการจัดการอุตสาหกรรม (วศ.บ.) (คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม)	61
		สาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมการผลิต (ทล.บ.) (คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม)	8
		สาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมเครื่องกล (ทล.บ.) (คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม)	22

ลำดับที่	คณะ	หลักสูตร	จำนวนผู้สมัคร
		สาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมไฟฟ้า (ทล.บ.) (คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม)	33
		สาขาวิชาวิศวกรรมอัตโนมัติ (วศ.บ.) (คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม)	25
		สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ทล.บ.) (คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม)	40
		สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์สื่อสารและคอมพิวเตอร์ (วท.บ.) (คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม)	21
		รวม	214
4	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน (ศศ.บ.) (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)	47
		สาขาวิชาจิตวิทยา-กลุ่มวิชาจิตวิทยาการปรึกษาและแนะแนว (ศศ.บ.) (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)	54
		สาขาวิชาจิตวิทยา-กลุ่มวิชาจิตวิทยาชุมชน (ศศ.บ.) (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)	30
		สาขาวิชาจิตวิทยา-กลุ่มวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ (ศศ.บ.) (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)	24
		สาขาวิชานิติศาสตร์ (น.บ.) (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)	84
		สาขาวิชาทัศนศิลป์ (ศป.บ.) (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)	28
		สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อนวัตกรรมการสื่อสาร (ศศ.บ.) (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)	25
		สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (ศศ.บ.) (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)	89
		สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (รป.บ.) (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)	242
		สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา-แขนงวิชาบริหารภาครัฐและท้องถิ่น (ศศ.บ.)	24
		สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา-แขนงวิชาพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ศศ.บ.)	13

ลำดับที่	คณะ	หลักสูตร	จำนวนผู้สมัคร
		สาขาวิชาดนตรีสากล (ศศ.บ.) (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)	34
		สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติ (ศศ.บ.) (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)	17
		สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ (ศศ.บ.) (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)	27
		รวม	738
5	คณะวิทยาการจัดการ	สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว (ศศ.บ.) (คณะวิทยาการจัดการ)	89
		สาขาวิชาการจัดการทั่วไป (บธ.บ.) (คณะวิทยาการจัดการ)	170
		สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก (บธ.บ.) (คณะวิทยาการจัดการ)	34
		สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน (บธ.บ.) (คณะวิทยาการจัดการ)	173
		สาขาวิชาการบริหารธุรกิจแขนงวิชาการเงินการธนาคาร (บธ.บ.) (คณะวิทยาการจัดการ)	62
		สาขาวิชาการบริหารธุรกิจแขนงวิชาการตลาด (บธ.บ.) (คณะวิทยาการจัดการ)	66
		สาขาวิชาการบริหารธุรกิจแขนงวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (บธ.บ.) (คณะวิทยาการจัดการ)	43
		สาขาวิชาการบัญชี (บช.บ.) (คณะวิทยาการจัดการ)	175
		สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (บธ.บ.) (คณะวิทยาการจัดการ)	67
		สาขาวิชานิเทศศาสตร์ (นศ.บ.) (คณะวิทยาการจัดการ)	40
		สาขาวิชานิเทศศาสตร์-กลุ่มวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (นศ.บ.) (คณะวิทยาการจัดการ)	109
		สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์(ศ.บ.) (คณะวิทยาการจัดการ)	19
		รวม	1,047

ลำดับที่	คณะ	หลักสูตร	จำนวนผู้สมัคร
6	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (วท.บ.) (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)	103
		สาขาวิชาเทคโนโลยีชีวภาพ (วท.บ.) (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)	22
		สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ-แขนงวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ (วท.บ.) (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)	47
		สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ-แขนงวิชาเทคโนโลยีมัลติมีเดีย (วท.บ.) (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)	41
		สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ (วท.บ.) (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)	51
		สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (วท.บ.)	82
		สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม (วท.บ.) (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)	18
		สาขาวิชาโภชนาการและการกำหนดอาหาร (วท.บ.) (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)	27
		สาขาวิชาเคมี (วท.บ.) (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)	34
		สาขาวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์ (วท.บ.) (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)	24
		สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย (พท.บ.) (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)	8
	รวม		457
7	โครงการจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์	สาขาวิชาสาธารณสุข (ส.บ.) (โครงการจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์)	188
		สาขาวิชาการจัดการสถานพยาบาล (ส.บ.) (โครงการจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์)	39
		รวม	227

ลำดับที่	คณะ	หลักสูตร	จำนวนผู้สมัคร
8	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน(หลักสูตรนานาชาติ) (บธ.บ.) (วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ)	33
		สาขาวิชาการจัดการบริการและการโรงแรม (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) (ศศ.บ.) (วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ)	23
		สาขาวิชาการจัดการธุรกิจบริการผู้สูงอายุ (หลักสูตรสองภาษา) (บธ.บ.) (วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ)	10
	รวม	66	
	รวมทั้งหมด	4,766	

ที่มา : สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ มีนาคม 2560

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนนักศึกษาเข้าใหม่ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ประจำปีการศึกษา 2559

คณะ	ปริญญาตรีภาคปกติ
คณะครุศาสตร์	379
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	439
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	341
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	64
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	127
คณะวิทยาการจัดการ	455
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	31
สระแก้ว	45
รวม	1,881

ที่มา : สารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. 2559

บทที่ 2

แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579

ประวัติมหาวิทยาลัย

สมเด็จพระราชปิตุจฉา เจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์ กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร ทรงมีพระเมตตาต่อการศึกษาของกุลสตรีไทย จึงประทานอาคารพร้อมที่ดินประมาณ 4 ไร่ ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2475 ปัจจุบันคือ เลขที่ 15 ถนนเพชรบุรี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร โดยย้ายนักเรียนฝึกหัดครูและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.7-8) มาจากโรงเรียนเบญจมราชาลัย อาจารย์ใหญ่คนแรกคืออาจารย์นิลรัตน์ บรรณสิทธิ์วรสาสน์ โรงเรียนใช้ชื่อย่อว่า พ เป็นสัญลักษณ์และสีเขียวเป็นสีประจำโรงเรียน เนื่องจากเป็นสีประจำวันประสูติของพระองค์ สถานศึกษาแห่งนี้ได้ปฏิบัติภารกิจด้านการศึกษาทั้งแผนกฝึกหัดครูและแผนกสามัญด้วยดีตลอดมาและได้พัฒนาปรับเปลี่ยนสถานภาพ และคำนำหน้าชื่อตามความเหมาะสม ดังนี้

4 มิถุนายน 2475	โรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์
1 ตุลาคม 2513	วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์
พ.ศ. 2515	ขยายงานการฝึกหัดครูมาอยู่ ณ ที่ตั้งปัจจุบัน คือ เลขที่ 1 หมู่ที่ 20 ถนนพหลโยธิน กิโลเมตรที่ 48 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 13180 มีพื้นที่ 294 ไร่ 3 งาน 72 ตารางวา ทั้งนี้ อาจารย์อวยพร เปล่งวานิช ผู้อำนวยการวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ในขณะนั้น ได้ดำเนินการติดต่อประสานงานล่วงหน้ากับผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี (นายประสิทธิ์ อุไรรัตน์) จึงได้ที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์แปลงนี้มาเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ในปัจจุบัน
14 พฤศจิกายน 2517	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รั่ววิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ และสมาคมศิษย์เก่าฯ ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์
9 พฤศจิกายน 2518	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ เสด็จฯ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตาทิวัฒนาดุสิตโสภาคย์ ทรงเปิดพระอนุสาวรีย์สมเด็จพระราชปิตุจฉาเจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์ กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร และพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวน 2 แสนบาท ตั้งเป็นมูลนิธิสมเด็จพระเจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์

พ.ศ. 2520	เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต
พ.ศ. 2528	เปิดสอนสาขาวิชาชีพอื่น ครบ 3 สาขา คือ สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์
14 กุมภาพันธ์ 2535	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามสถาบันราชภัฏแก่วิทยาลัยครูทั่วประเทศ เป็นเหตุให้เปลี่ยนชื่อเป็นสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
24 มกราคม 2538	ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เรื่อง พ.ร.บ. สถาบันราชภัฏ เป็นผลให้สถาบันราชภัฏทั่วประเทศเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง
6 มีนาคม 2538	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้ตราพระราชลัญจกรประจำพระองค์ รัชกาลที่ 9 เป็นตราสัญลักษณ์ประจำสถาบันราชภัฏ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้แก่สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์
15 กุมภาพันธ์ 2542	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ วางพวงมาลาพระอนุสาวรีย์ฯ และทรงเปิดอาคารฝึกประสบการณ์วิชาชีพ “อาคารสมเด็จพระเจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์”
ปีการศึกษา 2542	เปิดสอนระดับปริญญาตรี 2 ปี และ 4 ปี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
ปีการศึกษา 2543	เปิดสอนระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
15 กุมภาพันธ์ 2544	สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จฯ วางพวงมาลาพระอนุสาวรีย์ฯ ทรงเปิดอาคาร 100 ปี สมเด็จพระศรีนครินทร์ และห้องประชุมราชนครินทร์ ภายในอาคาร 100 ปี สมเด็จพระศรีนครินทร์
21 สิงหาคม 2545	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เปลี่ยนชื่อเป็น “สถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์”

10 มิถุนายน 2547	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏพุทธศักราช 2547 และได้ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พุทธศักราช 2547 ยังผลให้สถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ยกฐานะเป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี” ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2547
ปีการศึกษา 2549	เปิดสอนระดับปริญญาเอก สาขาวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
3 พฤษภาคม 2555	สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีมติเห็นชอบให้มหาวิทยาลัยดำเนินการจัดซื้อที่ดินด้านทิศเหนือของมหาวิทยาลัย เนื้อที่ 86 ไร่ 3 งาน 19 ตารางวา ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีเนื้อที่ทั้งหมด 38 ไร่ 2 งาน 91 ตารางวา ตั้งอยู่เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
ปีการศึกษา 2556	เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ (International Program) ได้แก่ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการบิน และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (หลักสูตรนานาชาติ) ณ ศูนย์การศึกษากรุงเทพมหานคร
ปีการศึกษา 2557	เปิดสอนหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) ได้แก่ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปและสาขาวิชาคณิตศาสตร์ เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ (International Program) ได้แก่ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติ
ปีการศึกษา 2558	เปิดสอนหลักสูตร 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดสระแก้ว
ปีการศึกษา 2559	ดำเนินการโครงการจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์ เปิดสอน 2 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ และสาขาวิชาการจัดการสถานพยาบาล

ปรัชญา

วิชาการเด่น เน้นคุณธรรม นำท้องถิ่นพัฒนา ก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี

ปณิธาน

เสริมพลัง สร้างความเข้มแข็ง และมั่งคั่งของชุมชน

อัตลักษณ์

บัณฑิตจิตอาสา พัฒนาท้องถิ่น

จุดเน้น/ความเชี่ยวชาญ

1. การผลิตและพัฒนาครูโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21
2. การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ (Productive Learning) ที่ตอบสนองต่อการบริหารงานยุคดิจิทัล

พื้นที่ให้บริการ

ปทุมธานี นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี สระแก้ว

วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยต้นแบบแห่งการผลิตครู พัฒนาศักยภาพมนุษย์โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

พันธกิจ

1. ยกระดับการผลิตครู และพัฒนาศักยภาพมนุษย์ โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ (Productive Learning) สร้างเครือข่ายความร่วมมือตามรูปแบบประชารัฐเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. พัฒนาการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นและเป็นต้นแบบที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพัฒนาคุณภาพชีวิต และความเข้มแข็งของท้องถิ่น
3. ประสานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อพัฒนางานพันธกิจสัมพันธ์ และถ่ายทอด เผยแพร่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อขยายผลการปฏิบัติไปสู่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม
4. ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม วรรณคดี สร้างจิตสำนึกทางวัฒนธรรมและการเรียนรู้ต่างวัฒนธรรม อนุรักษ์ฟื้นฟูและเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม พัฒนาระบบการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมที่นำไปต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์
5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ มีธรรมาภิบาลเพื่อเป็นต้นแบบของการพัฒนา มหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

1. บัณฑิตมีคุณภาพมาตรฐาน มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีศักยภาพสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ
2. วิจัยและนวัตกรรมสามารถแก้ไขปัญหาหรือเสริมสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่น เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนของประเทศ
3. ประชาชนสามารถดำรงชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนมีความสุข และมีรายได้เพิ่มขึ้น
4. บัณฑิต และผู้มีส่วนได้เสียมีคุณธรรม ศิลธรรม จริยธรรม จิตสำนึกที่ดีต่อสังคมโดยรวมรักษามรดกทางวัฒนธรรมและเข้าใจในสังคมพหุวัฒนธรรม
5. มหาวิทยาลัยมีคุณภาพ มาตรฐาน โปร่งใส และธรรมาภิบาลตอบสนองต่อความต้องการประเทศ และเป็นที่ยอมรับต่อประชาชน

ยุทธศาสตร์

1. การผลิตบัณฑิตโดยกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ (Productive Learning) สร้างเครือข่ายความร่วมมือตามรูปแบบประชารัฐเพื่อพัฒนาท้องถิ่นในการพัฒนาท้องถิ่น โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น
3. การพัฒนางานพันธกิจสัมพันธ์ และถ่ายทอด เผยแพร่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
4. การส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม อนุรักษ์ สร้างจิตสำนึกทางวัฒนธรรมและการเรียนรู้ต่างวัฒนธรรม อนุรักษ์ฟื้นฟูและเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม พัฒนาระบบการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรม
5. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เป็นเลิศมีธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์การเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. ระยะที่เริ่มต้น (ระหว่างปี 1-5 พ.ศ. 2560-2564) 5 ปีเริ่มต้นของการพัฒนาระบบ และปรับโครงสร้างองค์การในทุกมิติ การสร้างความร่วมมือ และเริ่มต้นสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสมัยใหม่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน

มุ่งพัฒนาศักยภาพและยกระดับฐานทรัพยากรเพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขันขององค์การ ออกแบบ วางระบบและการปรับปรุงโครงสร้างทั้งทางกายภาพและการบริหารของมหาวิทยาลัยในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การบริการวิชาการ รวมทั้งการบริหารจัดการภายใน เพื่อยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันรองรับการพัฒนาในอนาคต การเป็นองค์การแห่งความโปร่งใสภายใต้หลักธรรมาภิบาล ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือและ พัฒนาเครือข่าย เพื่อสร้างความเข้มแข็ง โดยมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน

2. ระยะเวลาที่ 2 (ระหว่างปีที่ 6–10 พ.ศ. 2565-2569) พัฒนามหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องมุ่งสู่การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด เปิดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาอย่างไร้ขอบเขต เพื่อการเป็นมหาวิทยาลัยที่สามารถบริหารตนเองได้

บททวนผลการดำเนินงานในระยะที่ 1 ประยุกต์พันธกิจของมหาวิทยาลัยสู่การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การพัฒนามหาวิทยาลัยในระยะที่ 2 โดยมุ่งสู่การเป็นองค์กรบริหารตนเอง (Self Organization)¹ มีการจัดการความรู้ที่เหมาะสมและมีวัฒนธรรมของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เปิดโอกาสในการเข้าถึง การศึกษาและเรียนรู้อย่างไร้ขอบเขต โดยไม่จำกัดแหล่งความรู้ที่อยู่แค่เพียงภายในมหาวิทยาลัย เน้นความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับท้องถิ่นและชุมชน การพัฒนาความเป็นเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง และท้ายที่สุด มหาวิทยาลัยจะมีการพัฒนาแนวทางสู่การเป็นบริษัทที่มีรายได้เพื่อกิจการทางการศึกษาและการบริการ สาธารณะ

3. ระยะเวลาที่ 3 (ระหว่างปีที่ 11–15 พ.ศ. 2570 -2574) พัฒนามหาวิทยาลัยสู่การเป็นบรรษัทภิบาล เพื่อการพัฒนาชุมชนและสังคม ผู้เรียนสามารถสร้างรายได้ระหว่างการศึกษา สร้างการเป็นหุ้นส่วน ร่วมที่เข้มแข็งระหว่างมหาวิทยาลัยองค์การภาคเอกชนและภาคประชาสังคมและคงความเป็น มหาวิทยาลัยบริหารตนเอง

การเป็นหุ้นส่วนการเรียนรู้ทางสังคมและเศรษฐกิจร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการพัฒนามหาวิทยาลัย ชุมชน และสังคมในทุกมิติภายใต้หลักการของการเป็น บรรษัทภิบาล เพื่อสร้างมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับภายใต้บริบทของการพัฒนาท้องถิ่น นักศึกษาสามารถ สร้างงานและสร้างรายได้ในระหว่างที่ทำการศึกษาและท้ายที่สุด คือ มุ่งสู่การเป็นต้นแบบของมหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับประเทศที่คงความเป็นมหาวิทยาลัยบริหารตนเองที่มีความเข้มแข็ง

4. ระยะเวลาที่ 4 (ระหว่างปีที่ 16–20 พ.ศ. 2575-2579) มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่บริหารและพึ่งพาตนเองอย่างสมบูรณ์ สามารถพัฒนาและตอบโจทย์ ในประเด็นท้าทายของประเทศและสังคมโลก ตลอดจนเป็นมหาวิทยาลัยที่ยังคงอยู่และอยู่รอดภายใต้ กระแสของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ผันผวน ซับซ้อน และไกลห่างจากสิ่งคุกคามที่คาดเดาได้ยากทั้ง จากภายในและภายนอกประเทศ ทั้งนี้ต้องดำรงไว้ซึ่งปรัชญาในการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาที่ ยั่งยืน โดยเฉพาะในมิติของท้องถิ่นและชุมชน

¹ การเป็นองค์กรบริหารตนเอง คือ เป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการ มีความสามารถในการปรับตัวโดยสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงและรักษาความเป็นอิสระคล่องตัวขององค์กรได้ โดยส่วนย่อยของ องค์กรจะมีการปรับตัวเองได้โดยอัตโนมัติ และสามารถอยู่รอดได้คล้ายกับ Spider plant มีความเป็นพลวัต โดยส่วน ต่าง ๆ ของระบบจะมีการปรับตัวซึ่งกันและกันเพื่อไปสู่สภาวะสมดุล โดยที่การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาหาก สิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง และมีความสามารถในการควบคุมที่กระจายตัว ซึ่งมีการควบคุมอยู่ทั่วทั้งระบบโดยไม่ จำเป็นต้องมีผู้นำ แต่ละส่วนย่อยจะมีการควบคุมกันเองในการทำงานเพื่อบรรลุผลตามที่ต้องการ และมีความรับผิดชอบ ร่วมกัน ทั้งนี้จะตั้งอยู่บนแนวคิดในเรื่องของการตัดสินใจขององค์กรที่ (1) เน้นการตัดสินใจแบบมีเหตุผล และแบบมี เหตุผลอย่างจำกัด (Rational and Bounded Rational) และ (2) การเรียนรู้ขององค์กรจะเป็นการเรียนรู้แบบสอง วงจร (Double-Loop Learning)

เป้าหมาย กลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จในภาพรวมของแต่ละระยะ

1.ระยะที่เริ่มต้น (พ.ศ. 2560 – 2564)

“5 ปีเริ่มต้นของการพัฒนา การวางระบบและปรับโครงสร้างองค์การในทุกมิติ การสร้างความร่วมมือ และเริ่มต้นสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสมัยใหม่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน”

กลยุทธ์

มุ่งพัฒนาศักยภาพและยกระดับฐานทรัพยากรเพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขันขององค์การ ออกแบบ วางระบบและการปรับปรุงโครงสร้างทั้งทางกายภาพและการบริหารของมหาวิทยาลัยในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การบริการวิชาการ รวมทั้งการบริหารจัดการภายในเพื่อยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขัน และรองรับการพัฒนาในอนาคต ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่าย เพื่อสร้างความเข้มแข็ง โดยมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

- พัฒนาระบบและกลไกการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ
- พัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยฐานข้อมูล ศักยภาพนักวิจัย และสร้างความร่วมมือกับองค์กรภาคีเครือข่ายอย่างเป็นองค์รวม
- พัฒนางานพันธกิจสัมพันธ์เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยและท้องถิ่น ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสานและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม
- การเป็นมหาวิทยาลัยที่ทันสมัยภายใต้การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 เพื่อมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่โปร่งใสและยั่งยืน

ตัวชี้วัด

1. จำนวนผลงานเชิงประจักษ์ของนักศึกษาที่ได้รับการเผยแพร่หรืออ้างอิง หรือใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ในระดับชาติ หรือนานาชาติ ไม่น้อยกว่า 100 ผลงาน
2. ร้อยละของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีงานทำ หรือประกอบอาชีพอิสระใน 1 ปี ร้อยละ 80
3. จำนวนผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่หรืออ้างอิง หรือใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ในระดับชาติ หรือนานาชาติ หรือมีผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ไม่น้อยกว่า 2,000 ผลงาน
4. จำนวนเงินทุนสนับสนุนวิจัยที่เกิดจากความร่วมมือกับองค์กรภาคีเครือข่าย ไม่น้อยกว่า 200 ล้านบาท
5. จำนวนชุดโครงการวิจัยรับใช้สังคมที่เกิดจากความร่วมมือองค์กรภาคีเครือข่าย ไม่น้อยกว่า 5 ชุดโครงการ
6. จำนวนชุมชนที่มีศักยภาพในการจัดการตนเอง ไม่น้อยกว่า 15 ชุมชน

7. มหาวิทยาลัยมีการเปิดการบรรยายสาธารณะ (Public Lecture) เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามาฟังแนวความคิดข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจนได้รับการยกย่องจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน อย่างน้อย 10 หน่วยงาน

8. จำนวนผลงานอนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสานและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ หรือนานาชาติ ไม่น้อยกว่า 50 ผลงาน

9. ได้รับการจัดอันดับไม่เกิน อันดับที่ 15 เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยในกลุ่มราชภัฏ

10. สัดส่วนงบประมาณแผ่นดินต่องบประมาณรายได้ เท่ากับ 60:40

11. มหาวิทยาลัยได้รับการจัดอันดับความโปร่งใสที่ดีขึ้น อย่างน้อย 5 ลำดับ

12. ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีต่อมหาวิทยาลัยในทุกมิติ ค่าเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า 4.00

3. ระยะที่ 2 (ระหว่างปีที่ 6 – 10 พ.ศ. 2565 -2569)

“พัฒนามหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง มุ่งสู่การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด เปิดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาอย่างไร้ขอบเขต เพื่อการเป็นมหาวิทยาลัยที่สามารถบริหารตนเองได้”

กลยุทธ์

ทบทวนผลการดำเนินงานในระยะที่ 1 ประยุกต์พันธกิจของมหาวิทยาลัยสู่การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การพัฒนามหาวิทยาลัยในระยะที่ 2 โดยมุ่งสู่การเป็นองค์กรบริหารตนเอง (Self Organization) มีการจัดการความรู้ที่เหมาะสมและมีวัฒนธรรมของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เปิดโอกาสในการเข้าถึง การศึกษาและเรียนรู้อย่างไร้ขอบเขต โดยไม่จำกัดแหล่งความรู้ที่อยู่แค่เพียงภายในมหาวิทยาลัยเน้น ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับท้องถิ่นและชุมชน การพัฒนาความเป็นเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง พัฒนาสู่ การเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับและพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางของอินโดจีน และท้ายที่สุด มหาวิทยาลัยจะมีการพัฒนาแนวทางสู่การเป็นบริษัทที่มีรายได้เพื่อกิจการทางการศึกษาและการบริการ สาธารณะ

เป้าหมาย

- การเป็นองค์กรบริหารตนเองของมหาวิทยาลัย
- การเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างไม่มีขอบเขต
- ความร่วมมือที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับท้องถิ่นและชุมชน
- เครือข่ายที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- แนวทางสู่การเป็นบริษัทที่มีรายได้เพื่อกิจการทางการศึกษาและการบริการสาธารณะ
- การเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับและพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางของอินโดจีน

ตัวชี้วัด

- 1.ระดับประสิทธิผลของการเป็นองค์กรบริหารตนเองของมหาวิทยาลัย ค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.50
- 2.ร้อยละของการเรียนการสอนที่ใช้ชุมชน ท้องถิ่น สถานประกอบการหรือสถานที่จริงเพิ่มขึ้น อย่างน้อยร้อยละ 50 ของหลักสูตรทั้งหมดในมหาวิทยาลัย

3. ร้อยละของหลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุงเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาที่สามารถเลือกศึกษาในแต่ละรายวิชาในแต่ละหลักสูตรได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ (Shopping study) เพื่อให้เกิดทักษะที่หลากหลาย (Multi-skills) อย่างน้อยร้อยละ 5
4. ร้อยละของนักศึกษาที่เข้าไปศึกษายังมหาวิทยาลัยเครือข่าย หรือเลือกรายวิชาเรียนเองได้อย่างเสรี เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5 ต่อปี
5. จำนวนที่มงานที่มีความหลากหลายของสายอาชีพที่เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความร่วมมืออย่างน้อยปีละ 5 ที่มงาน
6. ร้อยละของเครือข่ายเพื่อการพัฒนาวิทยาลัยที่เพิ่มขึ้นทั้งในประเทศ และต่างประเทศ อย่างน้อยร้อยละ 10 และ 5 ต่อปีตามลำดับ
7. ร้อยละของกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกับเครือข่ายเพิ่มขึ้น อย่างน้อยร้อยละ 10 ต่อปี
8. ร้อยละของนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ องค์ความรู้ ที่เกิดจากการงานวิชาการที่รับใช้สังคมเพิ่มขึ้น อย่างน้อยร้อยละ 5 ต่อปี
9. จำนวนเครือข่ายจากทุกภาคส่วนตอบรับที่จะเข้าร่วมสู่การเป็นบริษัทที่มีรายได้เพื่อกิจการทางการศึกษาและการบริการสาธารณะอย่างน้อย 30 แห่งที่กระจายอยู่ทุกภูมิภาคในประเทศ
10. มีแผนงานทั้งในรูปของการเป็นหุ้นส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (Public Private and Civil Society Partnership) ธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) และกิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) เพื่อตอบสนองต่อกิจกรรมทางการศึกษา และการบริการสาธารณะของมหาวิทยาลัย
11. ได้รับการจัดอันดับไม่เกินอันดับที่ 10 เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยในกลุ่มราชภัฏ
12. วิทยาเขตที่จังหวัดสระแก้วได้รับการพัฒนาจนกลายเป็นศูนย์การศึกษาที่มีศักยภาพในการรองรับนักศึกษาโดยมีนักศึกษาต่างชาติจากประเทศในกลุ่มอินโดจีนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20

4. ระยะที่ 3 (ระหว่างปีที่ 11 – 15 พ.ศ. 2570 -2574)

“พัฒนามหาวิทยาลัยสู่การเป็นบรรษัทภิบาลเพื่อการพัฒนาชุมชนและสังคม ผู้เรียนสามารถสร้างรายได้ระหว่างการศึกษา สร้างการเป็นหุ้นส่วนร่วมที่เข้มแข็งระหว่างมหาวิทยาลัย องค์การภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และคงความเป็นมหาวิทยาลัยบริหารตนเอง”

กลยุทธ์

การเป็นหุ้นส่วนการเรียนรู้ทางสังคมและเศรษฐกิจร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการพัฒนามหาวิทยาลัย ชุมชน และสังคมในทุกมิติภายใต้หลักการของการเป็นบรรษัทภิบาล เพื่อสร้างมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับภายใต้บริบทของการพัฒนาท้องถิ่น นักศึกษาสามารถสร้างงานและสร้างรายได้ในระหว่างที่ทำการศึกษา และท้ายที่สุด คือ มุ่งสู่การเป็นต้นแบบของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับประเทศที่คงความเป็นมหาวิทยาลัยบริหารตนเองที่มีความเข้มแข็ง

เป้าหมาย

- การเป็นหุ้นส่วนการเรียนรู้ทางสังคมและเศรษฐกิจร่วมกับภาคีเครือข่ายในทุกมิติภายใต้หลักการของการเป็นบรรษัทภิบาล
- การมีมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในบริบทของมหาวิทยาลัยที่มุ่งพัฒนาท้องถิ่น
- นักศึกษามีงานทำ มีรายได้ในระหว่างที่ศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษามีสถานประกอบการรองรับโดยไม่ต้องเข้าแข่งขันกับผู้แข่งขันรายอื่น
- การเป็นต้นแบบของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับประเทศ
- คงความเป็นมหาวิทยาลัยบริหารตนเองที่มีความเข้มแข็ง

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของการเรียนการสอนที่ใช้ชุมชน ท้องถิ่น สถานประกอบการหรือสถานที่จริงเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 70 ของหลักสูตรทั้งหมดในมหาวิทยาลัย
 2. ร้อยละของนักศึกษาที่เข้าไปศึกษายังมหาวิทยาลัยเครือข่าย หรือเลือกรายวิชาเรียนเองได้อย่างเสรี เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 20 ต่อปี
 3. ร้อยละของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาที่นักศึกษาสนใจจะศึกษาแต่ไม่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 20
 4. ร้อยละของนักศึกษาที่สามารถเลือกศึกษาในแต่ละรายวิชาในแต่ละหลักสูตรได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ (Shopping study) เพื่อให้เกิดทักษะแบบ (Multi-skills) อย่างน้อยร้อยละ 10
 5. ได้รับรางวัลอย่างน้อย 1 รางวัลในฐานะของการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในระดับอาเซียน
 6. ได้รับการจัดอันดับไม่เกินอันดับที่ 30 เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยทุกประเภทในประเทศไทย
 7. ร้อยละของนักศึกษาที่มีงานทำและมีรายได้ในระหว่างการศึกษาศึกษาโดยการสนับสนุนของมหาวิทยาลัย อย่างน้อยร้อยละ 50
 8. ร้อยละของนักศึกษาที่ไปทำงานในบริษัทข้ามชาติ องค์กรระหว่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศหรือบริษัทอื่นๆ ที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคอาเซียนหรือภูมิภาคอื่นๆ ของโลกอย่างน้อยร้อยละ 10
 9. มหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนว่าเป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยต้นแบบของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทย
 10. ระดับประสิทธิผลของการเป็นองค์การบริหารตนเองของมหาวิทยาลัย ค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 4.00
4. ระยะที่ 4 (ระหว่างปีที่ 16 – 20 พ.ศ. 2575 -2579)

“มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

กลยุทธ์

มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่บริหารและพึ่งพาตนเองอย่างสมบูรณ์ สามารถพัฒนาและตอบโจทย์ในประเด็นท้าทายของประเทศและสังคมโลก ตลอดจนเป็นมหาวิทยาลัยที่ยังคงอยู่และอยู่รอดภายใต้กระแสของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ผันผวน ซับซ้อน และไกลห่างจากสิ่งคุกคามที่คาดเดาได้ยาก

ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ทั้งนี้ต้องดำรงไว้ซึ่งปรัชญาในการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะในมิติของท้องถิ่นและชุมชน และเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล

เป้าหมาย

- เป็นมหาวิทยาลัยที่บริหารและพึ่งพาตนเองอย่างสมบูรณ์ และคงความอยู่รอดภายใต้การเปลี่ยนแปลง

- เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะในมิติของท้องถิ่นและชุมชน

- ได้รับการยอมรับในระดับสากล

ตัวชี้วัด

1. ระดับประสิทธิผลของการเป็นมหาวิทยาลัยที่บริหารและพึ่งพาตนเองอย่างสมบูรณ์ ค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 4.50 โดยพิจารณาจากประเด็น ดังนี้

- มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ไม่ถูกครอบงำจากผู้มีอำนาจเหนือกว่า หรือบังคับด้วยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือสิ่งอื่นใด

- สามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดขึ้น

- ส่วนย่อยต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นคณะหรือหลักสูตรสามารถเลี้ยงตัวเองอยู่รอดได้โดยไม่ต้องพึ่งพาหน่วยงานที่เหนือกว่า

- หน่วยงานต่างๆ สามารถปรับตัวเข้าสู่ภาวะสมดุลได้เองโดยไม่ต้องอาศัยหน่วยงานอื่นที่เหนือกว่าเข้ามากำกับดูแล

- สามารถควบคุมกันเองได้โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้นำเข้ามากำกับดูแล

- สามารถทำงานทดแทนกันได้ แม้ว่าหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งจะไม่สามารถทำงานได้

ชั่วคราว หรือถาวร

- มีลักษณะเป็นองค์กรทางวิชาการที่ปฏิบัติหน้าที่ได้หลากหลาย (Multifunction organization)

- การตัดสินใจทั้งในการบริหารหรือดำเนินการต่างๆ ตั้งอยู่บนการตัดสินใจแบบมีเหตุผล และมีเหตุผลอย่างจำกัด

- การเรียนรู้และการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กรทั้งในระดับใหญ่และระดับย่อยต้องการเปลี่ยนจากการคิดการตัดสินใจแบบวงจรเดียว (Single loop) เป็นการคิดการตัดสินใจแบบสองวงจร (double loop learning) พนักงาน เจ้าหน้าที่ในทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน การบริหารจัดการกิจการของมหาวิทยาลัย

- ศาสตร์ต่างๆ ในมหาวิทยาลัยถูกนำมาบูรณาการและพัฒนาร่วมกัน

- มีความสามารถในการจัดการภายใต้ภาวะโกลาหล (chaos situation)

- การบริหารจัดการที่เน้นความคล่องตัว ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ (situation contingency)

2. เป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นอันดับ 1 ใน 5 ของมหาวิทยาลัยต้นแบบของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทย

3. มหาวิทยาลัยได้รับรางวัลอย่างน้อย 1 รางวัลต่อปีในฐานะของการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในระดับชาติ

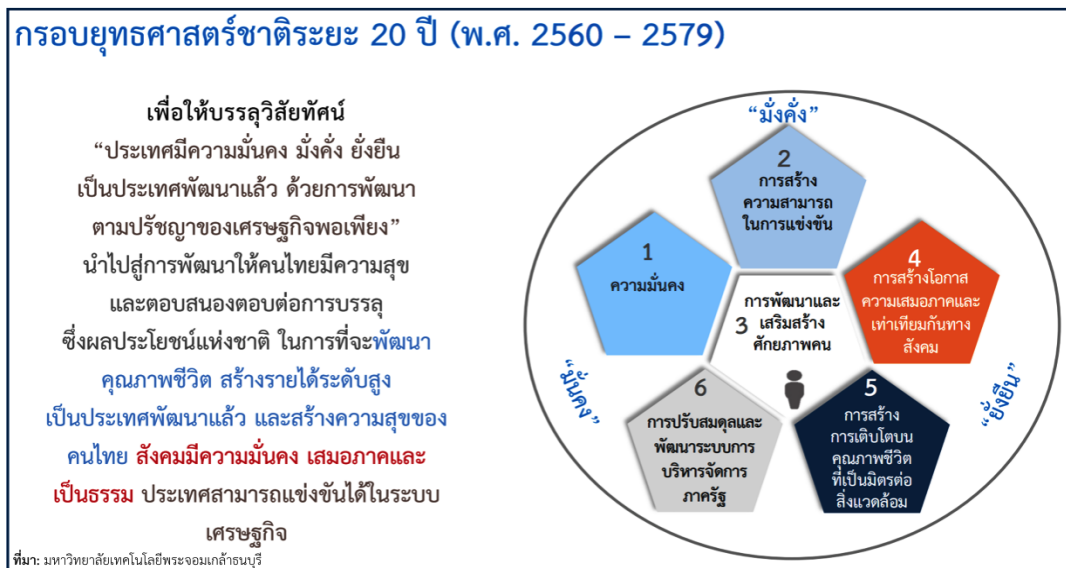
4. มหาวิทยาลัยได้รับรางวัลอย่างน้อย 1 รางวัลต่อปีในฐานะของการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในระดับอาเซียน

สรุป

จากกระบวนการต่างๆ ที่เกิดขึ้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดทำแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560–2579 นั้น เกิดขึ้นจากการกำหนดนโยบายของรัฐบาล ที่ต้องการให้หน่วยงานราชการต้องจัดทำแผนและกำหนดเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวเพื่อให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาประเทศ 20 ปี ของรัฐบาล มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ดังนั้นนโยบายของรัฐบาลจึงนับว่ามีอิทธิพลหลักและประกอบกับภาวะของการเปลี่ยนแปลงและการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยในบริบทต่างๆ จึงจำเป็นที่มหาวิทยาลัยจะต้องปรับตัวและเตรียมความพร้อมเพื่อมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่มีศักยภาพและยังคงดำรงอยู่ภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงและคาดเดาสถานการณ์ต่างๆ ได้ยาก ทั้งนี้รายละเอียด ดังปรากฏในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ที่มาของการทำแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560–2579

การเปลี่ยนผ่านของประเทศไทยและปัจจัยประกอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ทั้งนี้จากการดำเนินการต่าง ๆ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้สรุปร่างแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย โดยได้แบ่งการดำเนินงานหรือช่วงระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์ออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ระหว่าง พ.ศ. 2560-2564 ที่มีจุดเน้นที่การเริ่มต้นของการพัฒนา มหาวิทยาลัยการวางและปรับโครงสร้างองค์การในทุกมิติ การสร้างความร่วมมือ และเริ่มต้นสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสมัยใหม่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน ระยะที่ 2 ระหว่าง พ.ศ. 2565-2569 มีหลักการตั้งอยู่บนการพัฒนาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง มุ่งสู่การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด การเปิดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาอย่างไร้ขอบเขต เพื่อการเป็นมหาวิทยาลัยที่สามารถบริหารตนเองได้ ขณะที่ในระยะที่ 3 คือ พ.ศ. 2570 - 2574 เป็นการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่การเป็นบรรษัทภิบาลเพื่อการพัฒนาชุมชนและสังคม ผู้เรียนสามารถจะสร้างรายได้ระหว่างการศึกษ สร้างการเป็นหุ้นส่วนร่วมที่เข้มแข็งระหว่างวิทยาลัยองค์การภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และคงความเป็นมหาวิทยาลัยบริหารตนเอง และสุดท้ายของแผนยุทธศาสตร์นี้ หรือ ระยะที่ 4 คือ พ.ศ. 2575 - 2579 มีจุดเน้นคือการพัฒนาที่มุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้การดำเนินการของแผนยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระยะ 20 ปี จะดำเนินการอยู่ภายใต้พันธกิจของการเป็นมหาวิทยาลัยต้นแบบแห่งการผลิตครู พัฒนาศักยภาพมนุษย์โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนทั้งนี้รายละเอียดดังที่ได้กล่าวไปปรากฏในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579

ทั้งนี้จากแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579 นั้น มหาวิทยาลัยได้กำหนดยุทธศาสตร์สู่การสร้างจุดเด่นหรือความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการเรียนการสอนที่เน้นการยกระดับการผลิตครู และพัฒนาศักยภาพมนุษย์ โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ (Productive Learning) สร้างเครือข่ายความร่วมมือตามรูปแบบประชารัฐเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. ด้านการวิจัย ซึ่งมุ่งพัฒนาการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นและเป็นต้นแบบที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพัฒนาคุณภาพชีวิต และความเข้มแข็งของท้องถิ่น 3. การบริการวิชาการ โดยใช้การประสานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อพัฒนางานพันธกิจสัมพันธ์ และถ่ายทอด เผยแพร่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อขยายผลการปฏิบัติไปสู่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม 4. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยการส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม วรรณคดี สร้างจิตสำนึกทางวัฒนธรรมและการเรียนรู้ต่างวัฒนธรรม อนุรักษ์ฟื้นฟูและเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม พัฒนาระบบการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมที่นำไปต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และ 5. ด้านอื่น ๆ ที่มุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ การมีธรรมาภิบาลเพื่อเป็นต้นแบบของการพัฒนา มหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืน รายละเอียดดังปรากฏในภาพที่ 5-6

ภาพที่ 5 ยุทธศาสตร์สู่การสร้างจุดเด่นหรือความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย

ยุทธศาสตร์สู่การสร้างจุดเด่นหรือความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย

ภาพที่ 6 ยุทธศาสตร์สู่การสร้างจุดเด่นหรือความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย(ต่อ)

ยุทธศาสตร์สู่การสร้างจุดเด่นหรือความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย

สำหรับประเด็นด้านความร่วมมือและเครือข่ายซึ่งนับว่าเป็นจุดสำคัญอย่างยิ่งของแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560–2579 โดยจะเน้นการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในสังคมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทั้งในและนอกประเทศ ซึ่งมีเป้าประสงค์ คือ การร่วมมือกันเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมอันเป็นพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย รายละเอียดดังปรากฏในภาพที่ 7

ภาพที่ 7 ความร่วมมือและเครือข่ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ในแผนยุทธศาสตร์ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579

ในส่วนของกระบวนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยภายใต้แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560–2579 นั้นปรากฏดังภาพที่ 8 ที่เริ่มจากการปรับโครงสร้างของมหาวิทยาลัยในระยะที่ 1 เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การพัฒนาวิทยาลัยในระยะที่ 2 โดยมีเป้าหมายของระยะนี้ คือ การมุ่งสู่การเป็นองค์กรบริหารตนเองของมหาวิทยาลัย ขณะที่ในระยะที่ 3 คือ การเป็นต้นแบบของมหาวิทยาลัยที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับประเทศ และระยะที่ 4 คือ การเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ภาพที่ 8 กระบวนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยตามแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579

